

Uredništvo: aprava, Ljubljana, Kaplarjeva 4. Telefon 4001-4004. Mesečna naročnina 20 lit. za izposojništvo 40 lit. — Dek. rač. Ljub. 1944. 10.554 za naročnino in 10.554 za izposojništvo. — Isključno zastopstvo in agencija za italijanske izposojništvo OPI S. A. Milano. Rekopisov ne vračamo.

SLOVENE

JULIJ - 1944

9

NEDELJA

Schwere Feindverluste im ersten Invasionsmonat

Verbissener Widerstand im Mittelabschnitt der Ostfront — Sowjetischer Druck auf Wilna verstärkt sich — 188 anglo-amerikanische Flugzeuge abgeschossen

DNB. Führerhauptquartier, 8. Juli. Das Oberkommando der Wehrmacht gibt bekannt:

Der Feind setzte seinen Grossangriff gegen den Westflügel des Landekopfes mit zusammengefassten Kräften fort und dehnte ihn auf die Abschnitte bis zur Vire aus. Südwestlich Airel und südwestlich Carentin konnte er nach starker Artillerievorbereitung in unsere Abwehrfront eindringen und geringfügigen Boden gewinnen. Zwischen Le Plessis und La Haye du Puits wurde der Gegner unter besonders hohen blutigen Verlusten abgewiesen. Bei der Säuberung des Waldgeländes östlich La Haye du Puits verlor der Feind in erbitterten Nahkämpfen über 300 Tote und 270 Gefangene. Vorübergehend in La Haye du Puits eingedrungen Feind wurde nach schweren Strassenkämpfen wieder geworfen.

Im französischen Raum wurden 215 Terroristen und mit Fallschirm abgesetzte feindliche Saboteure im Kampf vernichtet.

Kampf- und Schlachtfeldflugzeuge griffen belegte Ortschaften und Flugplätze im Landekopf mit guter Wirkung an. Über den besetzten Westgebieten und dem Landekopf wurden gestern 96 feindliche Flugzeuge, darunter 73 viermotorige Bomber, abgeschossen.

Schnellboote torpedierten im Ostteil der Seine-Bucht einen feindlichen Zerstörer, der mit einer starken Explosion in die Luft flog. Ferner vernichteten sie ein feindliches Torpedoschnellboot und beschädigten ein weiteres schwer. Im gleichen Seegebiet schossen Sicherungsfahrzeuge zwei britische Schnellboote in Brand und brachten einen Jagdbomber zum Absturz.

Truppen des Heeres und der Waffen-SS vernichteten im ersten Monat der Invasionskämpfe 1059 feindliche Panzer und schossen 237 Flugzeuge ab. In Luftkämpfen und durch Flakartillerie wurden ausserdem 1418 feindliche Flugzeuge zum Absturz gebracht. Im gleichen Zeitraum wurden durch Luftwaffe, Kriegsmarine, Heeres- und Marineküstenbatterien 56 Handels- und Transportschiffe mit 348.600 BRT und zahlreiche kleinere Nachschubschiffe und Landungsboote versenkt. Weitere 45 Handels- und Transportschiffe mit 269.000 BRT wurden schwer beschädigt. An feindlichen Kriegsschiffen wurden zwei schwere Kreuzer, vier weitere Kreuzer, 26 Zerstörer, eine Fregatte und zehn Schnellboote versenkt. Mehrere Schlachtschiffe, 22 Kreuzer, 25 Zerstörer, 13 Schnellboote und 28 Landungsspezialschiffe erhielten schwere Beschädigungen. Nicht eingerechnet sind die durch Minentreffer verursachten feindlichen Schiffverluste.

Das schwere Feuer der »V 1« liegt unablässig auf dem Raum von London. In Italien lag das Schwergewicht der feindlichen Angriffe gestern im Raum nordwestlich Siena, wo der Gegner trotz Einsatzes starker Infanterie- und Panzerkräfte keinen nennens-

Težke sovražne izgube v prvem mesecu invazije

Zagrizen odpor na srednjem odseku vzhodnega bojišča — Sovjetski pritisk na Vilno narašča — 188 angloameriških letal sestreljenih

Führerjev glavni stan, 8. julija, 1944. Vrhovno poveljstvo nemške vojske javlja:

Sovražnik je z osredotočenimi silami nadaljeval svoj velenapad na zapadnem krilu predmostja ter ga je razširil na odseke vse do Vire. Jugozapadno od Airela in jugozapadno od Carentina se mu je po močni topniški pripravi posrečilo vdreti v naše obrambne erte ter pridobiti nekaj ozemlja. Med Le Plessisom in La Haye du Puitsom smo nasprotnika zavrnil s posebno visokimi krvnimi izgubami. Pri čiščenju gozdnatega ozemlja vzhodno od La Haye du Puits je izgubil sovražnik v ograjenih bojih iz bližine preko 300 mrtvih in 270 ujetnikov. Začasno v La Haye du Puits vdrla sovražnika smo po težkih pouličnih bojih vrgli spet ven.

Na francoskem področju smo v boju uničili 213 teroristov in s padali spuščenih sovražnih sabotejev.

Bojna in borbena letala so z dobrim uspehom napadla od vojašva zasedena naselja in letališča na predmostju.

Nad zasedenimi zapadnimi ozemlji in nad predmostjem smo večeraj sestrelili 96 sovražnih letal, med njimi 73 štirimotornih bombnikov.

Hitri čolni so torpedirali v vzhodnem delu Seinskega zaliva nek sovražni rušilec, ki je z močno eksplozijo zletel v zrak. Nadalje so uničili sovražni torpedni hitri čoln, nekoga drugega pa težko poškodovali. V istem vodovju so varovalna vozila zažgala dva britanska hitra čolna in zbila en lovski bombnik.

Čete vojske in vojaške SS so v prvem mesecu invazijskih bojev uničile 1059 sovražnikovih oklepnikov in sestrelile 237 letal. V letalskih bojih in

»Danes je borba za biti ali ne biti«

Iz govora ministra dr. Göbbelsa pred 200.000 glavo množico

Berlin, 8. julija. Državni minister dr. Goebbels je govoril v petek zvečer na velenarovanju v nekem okrožnem mestu v vzhodni Nemčiji. Njegova izjava, polna trdne odločnosti in samozvesti je sprejelo preko 200.000 oseb, ki so bile zbrane v dvoranah mesta, kakor tudi na trgih, z velikim navdušenjem. Prebivalstvo je pokazalo s tem odločno voljo nemške domovine, da se bori ob strani vojakov neomajno z vsemi silami za zmago velike Nemčije.

Dr. Goebbels je označil to vojno kot zgodovinsko borbo, ki je ni mogoče primerjati s prejšnjo svetovno vojno. Medtem ko se je vodila preje borba za posest province, za strateške meje ali za gospodarske interese, je borba danes za biti ali ne biti naroda. Sovražniki Nemčije so v cinčni jasnosti povedali Nemčiji, kakšna usoda jo čaka v primeru poraza. To groze Nemčiji tako plukratsko-kapitalistični nasprotniki, kakor tudi boljševiki. Oboji so se združili v protinaravni zvezi, da bi nemški narod, njegov narod, njegovo socialno in gospodarsko življenjsko silo razbili in uničili. Nemški narod ve dobro, da ni zanj nobene možnosti, da bi to borbo lahko odločil v desetih dvestih ali petdesetih letih, če bi sedaj v odločilnem trenutku ne bil kos združenemu navalu svojih sovražnikov. Kajti sovražniki se ne bodo zadovoljili samo s tem, da bodo uničili nemško industrijo, da bodo ohromili nemško prometno in gospodarsko življenje, odpeljali delavce in vojake v Sibirijo in razkosali Nemčijo, temveč bodo nemški narod v svoji in narodni substanci uničili in ga izbrisali za večno življenje narodov. Nemški narod si mora biti svest, da bo po koncu te vojne, kakor je izjavil Führer že v svoji proklamaciji k 30. januarju prejšnjega leta, govor le še o onih, ki bodo preživeli in o uničenih. Zato ne more biti nobenega dvoma o tem, da se mora Nemčija z vsemi sredstvi vreti proti sovražniku, dokler nima zmage v rokah. Na tej stopnji razvoja, ko je prišel sovražnik generalni napad na Evropo, je potrebno, da se ves narod z vsemi razpoložljivimi materialnimi in duševnimi rezervami zoperstavi sovražniku. Nemški narod je v nevarnosti, zato se mora vsak posameznik v borbi in delu tako obnašati, kakor da je tudi sam v življenjski nevarnosti.

Dr. Goebbels je zahteval, da vzame nase vsak Nemec zelo reducirani življenjski standard na področjih, ogroženih po zravnem strahovanju kot merilo svojega življenja.

Dr. Goebbels je nato opisoval sedanji politični in vojaški položaj. Nemčija je pričakovala generalni napad svojih sovražnikov z zapada in vzhoda v tem polletju. Vedela je, da bo pri tem morala prebiti mnogo izkušenj in da ne bo šlo brez težkih obremenitev. Vse velike odločitve v zgodovini so izpadle v sovražnikovi premoči v moštvu in gradivu v vojni, ki so trajale leta, da, včasih celo desetletja. Atene, Sparta, Rim in predvsem Prusi pa so stali v svojih življenjskih borbah nasproti sovražnim silam, ki bi jih brzkone nikoli ne bili premagali, če bi bili postavili svojim nasprotnikom le številnejše vojaštvo.

Toda v velikih zgodovinskih borbah je odločilna poleg kvantitete tudi kvaliteta in poleg materialnih pomožnih sredstev boljše vodstvo in višja politična morala. Politična vera nemškega naroda v svoje zemsko poslanstvo, njegova neupogljiva volja, da stane kar hoče, le da bi končali vojno z zmago, je za tako borbo popolnoma istega pomena, kakor število orožja ali moštv.

Nemški narod bo torej, tako je izjavil dr. Goebbels, v sedanji fazi vojne mobiliziral ne le vse materialne sile, on bo tudi dal svojim vojakom številnejše in boljše orožje, odprl vso silo svojega srca,

da bo nemška vojska vzdržala vse obremenitve in ne bo niti za en trenutek dvomila nad zmago svoje borbe, čeprav se bodo dozevale posamezne faze te vojne še tako težke.

Govorec o položaju na bojiščih se je bavil dr. Goebbels z invazijo, katere dosedanj potek je potrdil, da ima Nemčija ogromno silo v utrjenih napravah, kakor tudi v udarni sili svojih vojakov. Ti so izpolnili svojo določeno jim nalogo, da so zadali sovražniku izredne izgube pri pristanku. Le pod izrednimi izgubami v moštvu in gradivu je uspelo Angloamerikancem, da so se polastili le zelo ozkega predela zahodnoevropske celine. Mesec dni je potekel za sovražnika v izredno izgub polnih bojih. Toda niti začetni stadij invazije, ki so ga invazijske čete predvidevale v svojih računih za prve dni invazije, ni zaključen. Smo še pred pravo odločilno bitko na zapadu. Borbo za utrdbe Cherbourg je imenoval dr. Goebbels za junaško pesem nemške vojaške zgodovine. »Tukaj so posadke naših utrdb, ki so se borile ne le do zadnje patrone, temveč do zadnje kaplje krvi potrdile, da besede kapitulacija v svojem besednem zakladu ne poznajo,« je dejal dr. Goebbels.

Tudi o sedanjih težkih obremenitvah na vzhodnem bojišču je govoril dr. Goebbels z isto realistično odkritostjo. Ne more biti noben dvom nad tem, da morajo nemški vojniki sedaj na vzhodnem bojišču pretrpeti in ustvariti nadčloveška dela, da zadržijo naval boljševiških oklepniških armad. Sedaj, ko stoji boljševizem na pragu Evrope, se pokazujejo prednosti dalekosežnega nemškega vodstva na vzhodu, ki je do danes omogočilo, da se Nemčija bori še vedno na tujih tleh, brez nevarnosti za Nemčijo.

Nato je govoril dr. Goebbels o zračni vojni. »Težke preizkušnje in izgube, ki jih je sovražnik letalsko strahovanje prisnelo nemškemu civilnemu prebivalstvu v domovini in ki jih bo še prineslo« omenja dr. Goebbels brez olepšavanja. Mesta Hamburg, Berlin Mannheim, Kassel, Frankfurt, Köln in Essen so v teh mesecih preživela zelo hude ure. Kljub temu pa ni sovražniku uspel njegov peklenški načrt, da bi zlomil vojno moralo nemškega naroda z brezobzirnim strahovanjem. Da mu ni uspelo, da bi oviral nemško vojno proizvodnjo in njen razvoj, je začel sovražnik tudi sam počasi uvidevati. V ostalem pa je postala letalska vojna že od nekaj tednov dvostranska. Dr. Goebbels se je spominjal na nemško izjavo po težkih napadih na Berlin v noči od 21. do 2. novembra »prišla bo ura, ko bomo to Angležem poplačali.« Londonsko časopisje je takrat polno zasmevanja vprašalo, ali je novo napovedano orožje izumilo propagandno ministrstvo namesto oborožitvene industrije. Nikakor pa ni pričakovati, da bi Angleži še enkrat postavili slično vprašanje. Medtem pa lete letelce bombe »V 1« preko Rokavskega preliva. Nedavna izjava Churchilla v spodnji zbornici pa potrjuje, da je postalo orožje »V 1«, kakor je sam Churchill priznal, resen in trajen problem.

K prizadevanju Angležev, da bi apelirali na humanost, ugotavlja dr. Goebbels: »Ti zračni razbojniki, ki se še pred kratkim niso mogli dovolj hvalliti, da uničujejo nemška mesta, katerih je le še prah in pepel, ki so v svojih časopisih priobčili parole, da ne sme v Nemčiji nobeno življenje obstajati, rasti nobena rastlina, ti pričenjajo sedaj govoriti o humanosti. To smo vsekakor pričakovali.«

Masčevanje je zadelo britanski narod v onem trenutku, ko je smatral, da je pretrpel že najhujše in ko se je udal rožnatim upom na skorajšno zmago.

»že tri tedne strahot V 1«

Stockholm 7. 7. Kot poroča »Aftonbladet« iz Londona, je bilo v sredo in četrtek opaziti precejšno ojačenje uporabe nemških letelcev bomb nad južno Anglijo. Nastale so »škode in žrtve«. Letalski maršal sir Roderick Hill, ki vodi vso obrambo, je bil prišljen pregledati patrolno obrambno službo.

Londonski dopisnik nekega južnošvedskega lista pravi, da dobivajo angleški časopisi cele kopice pisem. Nek dopis »News Chronicle«, ki ga je treba označiti kot značilnega za mnenje širokih angleških krogov, se zgraža nad Morrisonovimi izjavami Angležem. Nikakega dvoma ni, da je angleško prebivalstvo silo prikrivanja ter hoče imeti jasno sliko in nikakih nerealnih opogumljanj.

delek je priletel večeraj dopoldne nad srednjo Nemčijo ter je vrgl bombe na več krajev. Žalosti v mestnih predelih Lipskega je nastala škoda na poslopjih ter je prebivalstvo imelo izgube.

Nadaljnji severnoameriški bombniki, ki so prileteli z juga, so napadli nekatere kraje v zgornji Šleziji.

Sile protiletalske obrambe so pri teh napadih uničile 92 sovražnih letal, med njimi 71 štirimotornih bombnikov.

Pod osebnim vodstvom krdelnega komodorja majorja Dahla boreča se 4. napadalna skupina, lovska krldelo številka 3 s svojim poveljnikom stotnikom Moritzom, se je s sestrelitvijo 30 štirimotornih bombnikov posebno odlikovala.

Ponoči je vrglo nekaj britanskih letal bombe na Berlin in na rensko-vestfalsko področje. Dve sovražni letali smo sestrelili.

S tem je izgubil sovražnik večeraj nad ozemljem Nemčije in nad zasedenimi zahodnimi ozemlji skupno 188 letal, med njimi 144 štirimotornih bombnikov.

»Nemci so strašni v obrambi«

Zeneva, 8. julija. Poročila london-skega dopisnika o napredovanju invazijskih bojev so skromna in trezna. Vendar pa so kot doslej polna protislovij. Tako govori Ward Price v dnevniku »Daily Mail« o »dobrem napredovanju Amerikancev in Kanadcev«, vendar pa takoj ugotavlja, da so bitke med Nemci in Amerikanci zelo hude. Nemci izvajajo vedno nove protinapade, tako da Amerikanci sploh ne morejo napredovati. Isto je tudi s kanadskimi četami.

Drugi dopisniki s invazijskega bojišča, kakor Ronald Matthews od »Daily Maila« opravičujejo slabo napredovanje zopet enkrat z nemogočim ozemljem. Borijo se za grmovje, polja in sadonosnike, pri čemur se sovražnik jako dobro skriva in ga Amerikanci sploh ne vidijo. On sam, Matthews, se sprahuje, ali niso morda Angleži in Ame-

rikanci doma že razočarani nad počasnim napredovanjem invazijskih čet. »S strašno odločnostjo se bliže Nemci na področju Carpiquet«, čitamo v »Daily Sketchu«. V zadnjih 24 urah je bil ta dopisnik na nekem položaju, ki so ga neprenehoma obstreljevale nemške havbice. »Edini vtis, ki ga je name naredilo bojišče je: pravi peklec.«

Nemci so strašni v obrambi, podčrtava tudi izredni dopisnik dnevnika »Daily Telegraph« Christopher Buckley. »Pokazali so visoko stopnjo odločnosti, udarne sile, gibanja in predvsem uporabe onega orožja, v katerem so kvalitativno nadmočni.«

V oklepniški bitki za letališče Carpiquet so pokazali nedosežnih kakovost svojih protiolepnih topov in oklepnikov. Čeprav so izvedli zavestni tamkaj svoje napade z zelo močnimi silami, so ti napadi ostali brez uspeha.

Velike izgube strahovalnih bombnikov

Berlin, 7. jul. Mednarodni poročevalski urad je izvedel, da so imeli severno-ameriški oddelki, ki so 7. julija dopoldne nastopili proti srednji Nemčiji in jugovzhodnem nemškem področju, pomembne izgube. Vključno zelo močni lovski zaščiti, s katero je obdal sovražnik bombniške oddelke, je prišlo do silovitih letalskih bojev s štirimotornimi bombniki, ki so nemški lovci na več točkah napadli sovražne skupine. Silovite letalske bitke so se vršile nad gorjo Slezijskega okroga Gleiwitz in Neustadt. Trenutno je znano, da so nemški lovci sestrelili preko 60 severnoameriških letal, med njimi zelo mnogo štirimotornih bombnikov. Verjetno je, da so

imeli sovražni oddelki med vsem polem nad nemškim ozemljem ter nad Madžarsko in Balanom, zaradi stalne nemške protiletalske obrambe še nadaljnje izgube, ki jih zaenkrat še ni mogoče ugotoviti. Iz Hrvaške poročajo o številnih zaslihnih pristankih. Osredotočen ogenj protiletalskega topništva je sličen zbil več severnoameriških letal, ali pa jim zadal težke poškodbe, da so izgubili višino. Računati je, da so ta letala, ki niso mogla obdržati svojega položaja v letalskih krdoletih, kasneje strmoglavila. Sedaj so na terenu komisije, da bi pregledale mesta, kamor so padla severnoameriška letala.

Položaj na invazijskem bojišču

Berlin, 7. julija. Mednarodni poročevalski urad poroča o invazijskem bojišču: V petek se je z ojačenimi silami in z razširjenimi napadom na nadaljnje odseke nadaljeval široko zasnovani poskus vrhovnega poveljstva prve ameriške armade, da bi raztrgala nemške obrambne črte na polotoku Colentinu ter se prebila v globino. Zvečer zjutraj so se zlasti ob cesti Carentin-Periers, v gozdu Mont Castru in v cestnem križišču La Haye du Puits razvili ogorčeni boji, katerih silovitost je čez dan naraščala. Vključno množični uporabi borbenih in strmoglavih letal Amerikancem ni nikjer uspelo, da bi premagali nemški odpor ter strli nemško obrambo. Napadajoče ameriške čete so imele znova zelo visoke krvne izgube. Do zgodnjega popoldneva so protiolepniki lovci z novim orožjem za boj iz bližine uničili 29 ameriških oklepnikov.

Berlin, 7. julija. Mednarodni poročevalski urad poroča o položaju na invazijskem bojišču:

Včeraj so na strani napadalcev, napadale skoraj izključno ameriške čete, ki so skušale na široki črti med Carentinom in normansko zapadno obalo prebiti nemške zapore postojanke. Zlasti ob obeh straneh ceste Carentin-Periers je

ameriško vrhovno poveljstvo vrglo v boj močne pehotne in oklepniške skupine, da bi prodrlo v smeri proti jugozahodu. Napade so z neprestanimi poletji podpirala zavezniška bojna letala. Vključno temu je nemška obramba povsod uspešno vzdržala ter je prehodne vdore očistila s takojšnjimi protisunkmi.

Boji so trajali vso noč ter so se dopoldne obnovili s polno jakostjo. S protisunkom so nemški padali ponovno zavzeli velike dele Forêt de Mont Castra, ki so ga Nemci predhodno izgubili, ter so zavzeli neko važno višino severno od tega gozda. S tem so uspešno preprečili nevarnost prodora, ki se je začelo pojavljati na tem področju. Tudi križišče La Haye du Puits je zopet trdno v nemških rokah.

Na področju druge angleške armade je potekel večerajšnji dan razmeroma mirno. Britanci so privedli na področje Cana številne nove napadalne oddelke, iz česar lahko sklepamo, da nameravajo v kratkem pričeti z osredotočenim napadom na mesto Caen. Na tem področju so namreč doslej ugotovili kakih 15 sovražnih pehotnih in oklepniških divizij. To je za tak ozek prostor izredno močna koncentracija sil.

Razpoke med Sovjeti in zavezniki

Berlin, 7. julija. Po poročilu »New York Timesa« so do nadaljnjega odgodili pripravljane razgovore med zastopniki Združenih držav, Velike Britanije, Sovjetske Rusije in čungkingške Kitajske o osnovanju svetovne organizacije za varovanje miru, ker so se pojavile razlike v naziranjih, ki zahtevajo predhodno razčiščenje. Po nekem drugem poročilu je vzrok v tem, ker Moskva na razne pobude enostavno molči. V nemških političnih krogih gledajo na to stvar kot na zanimivo dejstvo, ki priča o načrtih Sovjetov, ki bi si, kot pravijo v Berlinu, radi čim manj vezali roke, zlasti še, ker menijo, da so z vojaškimi nastopi na vzhodu dosegli prednost pred svojimi zavezniki, na katere po njihovim mnenju lahko izvajajo nov političen pritisk. Problem odnosov med zapadnimi silami in Sovjeti je s tem dobil, kot poudarjajo v Berlinu, nadaljnjo osvetlitev.

Kratka poročila

Ankara, 7. julija. Med kandidati za eventuelnega novega turškega zunanjega ministra omenjajo v tukajšnjih

političnih krogih novo imenovanega poslanika v Tokiju profesorja Muzaferja Goekerja, ki je po svojem imenovanju že dvakrat odgodil potovanje na novo službeno mesto. Iz tega sklepajo, da bo morda on prevzel turško zunanje ministrstvo. Goeker je bil več let predsednik zunanjepolitičnega odbora turškega parlamenta.

Carigrad, 7. 7. V četrtek se je sestal turški ministrijski svet. Lizbona, 7. jul. Na predlog lizbonskega patriarha in z odobritvijo papeža bodo v portugalski prestolnici zgradili monumentalno cerkev, ki bo posvečena »Svetemu srečanju Device Marije«. Cerkev bo istočasno izraz zahvale za ohranitev Portugalske izven vojne virove.

Berlin, 7. julija. Pri tragični nesreči se je 23. 6. smrtno ponesrečil general planinskih čet Karel Eglseder, poveljujoči general planinskega armadnega zbora. General se je rodil v Ischlu leta 1890, vojno akademijo je absolviral leta 1909 v Mariboru, leta 1914 je padel težko ranjen v rusko ujetništvo, nato pa je po prvi svetovni vojni služil v avstrijski zvezni vojski, kjer je bil zaposlen večletno v generalnem štabu. Pri izbruhu sedanje vojne je bil takratni polkovnik Eglseder šef generalnega štaba nadomestnega generalnega poveljstva v nemških alpskih pokrajinah.

Iz Trsta

Nesreče. Hujša nesreča se je pri- petila v ulici Capuano št. 10. Financar Josip Savoia je prišel na dopust in je obiskal svojo sestrnico Italijo Lo Prete. Ko se je igral s samokresom, je po nesreči pritisnil na petelina in krogla je priletela v ramo sestrnici. Takoj so jo prepeljali v bolnišnico. — Po stopnicah je padla 74 letna Irena Burri, stanujoča v ulici Sv. Marka 25. Pri padcu si je zlomila bedno kost. — Pri izstopu iz tramvaja je 47 letni trgovec Ferdinand Misič padel tako nesrečno, da si je zlomil levo. — Pri kopanju je padel z odskočne deske v kopališče »Excelsior« na Bar-kovljah 9 letni Lovrenc Tomić in do-bil hujšo rano nad desnimi očesom ter si zlomil desno nogo. — 65 letna Fran-čiška Černe iz ulice Palestrina št. 3 je padla v stanovanju in si poškodo-vala roko.

Dva koncerta. V petek ob sedmih zvečer bo v dvorani Verdi imel kon-cert violončelist Jurij Menegozzo, ki bo izvajal Bachovo, Valentinijevu, Piz-zettijevu, Beethovno, Chopinovo, Al-benizevo in Webrovo glasbo. To je prvi koncert v poletni koncertni sezo-ni. — V ponedeljek bodo v isti dvorani nastopili violinist Franco Gulli, sopranistka Rita Pierobon ter pianista Guido Rotter in Julij Vioči.

Rožna torbica je izginila. 23 letni Ed-vard Jare, stanujoč v Milanski ulici 27 trpi gospe Luciji Fischer, se je vrnil domov s svojo gospodinjjo. Bil je neko-liko vinen in je začel gospodinjji gro-ziti. Ta se je v strahu pred njim zate-kla k svoji sosedki. Ko je slišala, da Jare ne razgraja več v stanovanju, se je vr-nila. Videti je bilo, da je Jare odšel iz stanovanja, toda najbrž z njim je šla tudi usnjata torbica, v kateri sta bili dve otroški zlati zapestnici in ena ženska zapestnica ter zlata verižica, vse skupaj v vrednosti 40.000 lir. Seveda ni mogel biti tat nihče drugi kot Jare. Fischer-jeva je odšla na policijsko stražnico, kjer je prijavila tatvino. Policijski agenti so takoj začeli iskati tatu in so ga res našli neke na cesti. Jare je priznal de-janje, toda rekel je, da se je hotel le pošaliti. Ko so ga preiskali, so našli skrite v podlogi njegovih hlač ukradene dragocenosti. Prilržali so ga v zaporu.

Zaščita pred letalskimi napadi. Trža-ški prefekt dr. Bruno Coccani je hotel sam razgledati tržaška zaklonišča, da bi po dveh letalskih napadih mogel ugo-toviti kakšni ukrepi so še potrebni. Ko ga je radijski poročevalec prosil za par besed, je prefekt med drugim izjavil: »Polvaliti moram prebivalstvo, ki je v potrebi svojih bližnjih zadostilo vsem človekoljubnim zakonom. Vendar pa je potrebna večja disciplina, kajti ljudje se zatekajo v zaklonišča že ob predalarni. Vsakemu predalarnu pa še ne sledi pravi alarm. Tako je bilo potrebno prepovedati vstop ob predalarnu v za-klonišča, ki še niso dokončana, kajti s to prepovedjo se pospeši delo v zaklo-niščih. Potrebno je zaupanje prebival-stva v protiletalsko zaščito. Pri obeh bombnih napadih so bli na delo še pre-den je bil javljen konec nevarnosti, vsi ki so za to dodeljeni in delali so, dokler niso izkopali vseh ruševin. Niso pa de-lali le čuvarji, gasilci in člani Rdečega križa, ampak so prisločili na pomoč tudi civilisti. Tudi denarna pomoč je bila do-bro presenčljiva, saj so Tržčani daro-vali čez 6 milijonov lir za pomoč priza-dežem, katerim je bil tudi denar razde-ljen.« Ko ga je poročevalec vprašal za mnenje o zakloniščih je g. prefekt de-jal: »Reči moram, da ima Trst prav do-bra zaklonišča, saj so to galerije, ki so dobro obzidane in v katere se more prebivalstvo mirne duše zateči. V Tr-stu je 18 zaklonišč, v katerih najde pro-stora 180.000 ljudi. Z ozirom na to, da imajo javna poslopja in šole ter vsi za-vodi svoja zaklonišča, lahko rečemo, da more v teh iskati zavetja čez 100.000 lu-di. V delu so še druga zaklonišča, ki pa bodo čim prej gotova, da bodo meščani lahko tudi v njih popolnoma varni. Za to delo je bilo treba podpreti mnogo-vo. Za delo tržaških galerij je bilo razvitih dotedaj 218.000 m³ skale in bilo uporabljenega okrog 60.000 m³ peska, cementa in sploh gradiva za zidavo. Porabljenega je bilo 15.000 ton cementa, 190.000 ton železa in 2.600 m³ lesa. Za razstrelitev skal je bilo potrebno 150 ton eksploziva. Za delo v zakloniščih je bilo doseženo poldrugi milijon delovnih ur. Vse to dokazuje, da so se oblasti dovolj brigale za to, da bi imeli Tržčani dobra zaklonišča. Poleg vseh zgrajenih zaklo-nišč bo lahko uporabljen kot zaklonišče železniški predor, ki pelje na trg Peri-

Zbirka 'Naša knjiga' V. letnik (1944)

Program za drugo polletje (od julija do decembra)

- 1) Mihael Pravdin: **Džingis-kan**. Prev. France Zupan. **Ze izšla.** Obširno zgodovinsko delo o največjem osvajačevalcu sveta. Zgodovina Mongolov in njihovega vpada ter zavojevanje Azije in Evrope.
- 2) Mirko Javornik: **Pero in čas**. Izbrani eseji, potopisi in študije znanega slovenskega knji-ževnika in publicista.
- 3) Friedrich Griesse: **Zima**. Prevedel France Brdač. Močan in globok baladni roman o skrivnostnih silah zemlje in usodni povezanosti kmeta z njimi.
- 4) Margrit Hauser: **Sestri Burglin**. Prevedel Karel Mauser. Znamenit švicarski roman iz patrijar. meščanskega okolja.

Vsak naročnik dobi za nagrado pesniško zbirko V. Beličiča

Cešminov grm Zbirka je že izšla!

Naročnina za drugo polletje je L 330 in se lahko plača v 6 mesečnih obrokih po L 55. — Vse knjige so vezane in umetniško opremljene.

Založba Naše knjige - Ljudska knjigarna v Ljubljani, Pred Škofijo štev. 5

Sport

Teniske prvenstvo Ljubljane

V organizaciji ZSK Hermosa na igri-šnih SK Ilirije pod Čekinovim gradom je pričelo včeraj z igranji gospodov katego-rije B in mladine.

Ze prve partije so pokazale, da bodo borbe posebno hude, posebno ko so na-stopili Hermežani, ki so prekrili račune marsikaterim favoritom. Hermežanska mla-dinska ekipa, ki šteje 6 mladenčev, ki so po starosti in velikosti popolnoma ena-ki, je že v kategoriji B pokazala svoje dobro znanje. Mladi Čebular se je spravi-l nad Dr. Kreka ter ga po dve in pol ure trajajoči borbi porazil z rezultatom 9:7, 6:8 in 6:4, kar je bila prva senzacija na turnirju. V drugem kolu je porazil Ma-ryerja z visokim rezultatom 6:3 in 6:1 ter bo danes nastopil v borbi za semifinalo, kar je za njegov prvi nastop jako laskav uspeh. — V kategoriji B sta se izredno resno spoprijela Mazelli in Bricelj, ki sta se borila tudi nad dve uri. Izkušnemu Mazellu je uspelo šele v tretjem setu premagati Bricelja. Rezultat je bil 11:9, 7:9 in 6:8. Favorit B kategorije Gradnik je sigurno premagal svojega nasprotnika Sto-janoviča (Hermes) z rezultatom 6:2 in 6:1. Gregorič je premagal Ogrizka (Hermes) z rezultatom 6:2 in 7:5. Mladi Ogrizek, ki je prvi nastopil na teniskem turnirju, se je posebno v drugem setu držal odlično. Bežjak B. je premagal s lahkoto Hoče-varjerja ter se bo sestal v borbi za semi-finale s Kanskim Zenjo, ki je premagal Lesjaka Boruta z rezultatom 6:3 in 6:8. — V mladinskem tekmovanju se bosta sestala v semifinali Tušar in Čebular (oba Her-mes). Tušar je premagal Stojanoviča, Če-bular pa Legata (Ilirija) z rezultatom 6:2 in 6:1. Na spodnji polovici tabele pa se bosta sešla Suhar in Grdan, ki je premagal s veliko težavo Ciglarja z rezultatom 2:6, 7:5 in 6:2. Ogrizek (Hermes) pa bo nastopil v odlični borbi za vstop v semi-finale s Hočevarjem (Ilirija). Ti dve borbi bodo jako zanimivi in brez dvoma je, da bosta zmagovalca imela tudi glavno be-sedo v finalu.

Danes ob 16 je pričelo tekmovanje dam, gospodov kategorije A in gospodov v dvo-je. Prijave so polnoštevilne in prisostvo-vali bomo lahko odličnim borbam za na-slove ljubljanskih prvakov. Predvideva se, da bo na sporedu finale posameznih partij v nedeljo ob 16 uri. Lepe nagrade in borba za ponosne naslove bosta brez dvo-ma privabila mnogostevilno občinstvo, ki bo s zanimanjem sledilo lepih borbam. — Ze včeraj je tekam prisostvovalo števil-guno, ki je zdaj v gradnji in bo, ko bo dokončan, služil lahko kot zaklonišče do konca vojne.

no občinstvo. Tekmovanje je na igrišnih SK Ilirije pod Čekinovim gradom ob Ce-lovski cesti.

POSEBNI TELOVADNI TEČAJI ZA DIJAKE

V okviru poštinskih telesnovzgojnih tečajev, ki jih prireja športni referat po-krajinske uprave za dijake, se bo vršil tudi telovadni tečaj, zlasti v taini telovadbi in vajah na orodju.

Telovadba je velikankega pomena za red, disciplino, orodno vaje pa še prav po-sebej za spretnost, pogum, vztrajnost in moč kar vse mlad človek tako zelo potre-buje. Sodobna orodna telovadba, ki hoče na-praviti človeka gibčnega, odličnega, hitrega, pogumnega, je ubrala novo pot in se tako preuredila, da povsem odgovarja za-htevam sodobne telesne vzgoje. Poleg tega ne smemo pozabiti na estetično stran orod-nih vaj, ki igra pri tem gibanju še prav posebno važno vlogo.

Orodna telovadba se deli po svoji me-todi v zgradbi v dve stopnji: v osnovno al pripravljalno, s katero hočemo dati telesu potrebno podlago ter v višjo stopnjo, s ka-tero krepi moč in voljo za neprestanim napredkom in tekmami.

Smoter poštinskega orodnega tečaja za dijake je:

- a) moralna vzgoja mladih telovadcev po načelih olimpijskega idealizma;
- b) telovadno tehnično urjenje tekmoval-nega naraščanja.

Učna anovi:

a) Pripravljalne vaje (temeljna šola). Gimnastika s posebnimi ozirom na dihal-ne vaje, talna telovadba orodje kot zapre-ka, teška žoga, lahka žoga in igre z njo, teki, skoki, meti (zlasti žoga z zanjko), ple-zanje po vrvi.

b) Prosta vaja: Prvine iz gimnastike in talne telovadbe, ki se uporabljajo pri so-dobni tekmovalni prosti vaji.

c) Vaje na orodju:

1. Drog, bradlja, krogli (na mestu in gugal), konj na šir z ročaji.
2. Skoki preko orodja (s navadno in prožno desko): koza, miza, švedska omar, konj na šir z ročaji, konj na šir brez ro-čajev, konj na vzdolž brez ročajev.

V telovadnem tečaju bodo imeli dijaki pouk dvakrat tedensko (sreda in petek od 17-19) na Stadionu; enkrat na teden pa bo do imeli pouk v plavanju in sicer ob pone-deljkih dopoldne na kopališču SK Ilirije.

Telovadni tečaj se prične v sredo, dne 5. julija t. l. ob 17 na Stadionu, kjer naj se zberejo vsi dijaki, ki so se prijavili, od-nosno, ki bodo posejali telovadni tečaj.

Telovadni tečaj vodi g. Ivo Kermavner, sodeluje pa poleg drugih strokovnjakov tudi olimpijski zmagovalac g. Leon Štukelj.

Denar, topovi in kri...

V Franciji so bile štiri velike pro-stozidarske družbe. Veliki Orient s 460 ložami, 63 tajnimi sveti ter 32 ti-soč člani; Velika loža je štela 220 lož z 18 tisoč člani; »Ljudska pravica« je imela 73 lož ter 16 kapitljev s 5 tisoč člani. »Veliki nacionalistični neodvisni lože« je pripadalo 32 manjših lož s 3400 člani. Kdo je bil glavni vodja vseh teh tajnih lož? V svetovni Velike-ja oriente je bilo 7 članov; 4 izmed njih so bili židje in sicer: Louis Meyer-Daltroff, André Scheltges, L. Zabarowsky, G. Voronof, doktor in profesor. V velikem zveznem svetu Ve-like lože pa je bilo izmed 7 članov 5 židov: Abraham Pinto, Edmond Arié, M. L'hamme, Ivan Cerf in Antonine Coen. Prav takšno razmerje je vladalo tudi v podrejenih ložah.

Medtem ko so v nasprotnem taboru vladali prav isti plemenski oziroma načelni boji (splošna mrznja do židov je družila katoličane in protestante) je katoličan Schneider ščitil Tardieuja in protestanta Malleta ter je pripomogel, da je bil imenovan protestant Dou-mergue v predsedništvo Compagnie universelle du Canal de Suez; David David-Weill, dirigent banke Lazard

frères, pa je podpiral Chautempsa, prvaka tajne lože v njegovi lastni lo-ži: Horace Finaly, prostozidar in žid je podpiral Leona Bluma, prostozidarja in žida.

Socialistična stranka je ngotovila, da zavzema prostozidarstvo vedno več-jo moč v politiki, zato je umno ravnala in se je odločila, da bo stopila v naše vrste. Veliko število bojevitih socialistov je zahtevalo pravila naše družbe in je pričelo ustanavljati iz-ključno socialistične lože, kjer se zdaj skušajo z bratskim sodelovanjem uve-ljaviti s prostozidarstvom v političnih smernicah. (Poročila, stran 224.)

Zveza prostozidarjev z radikalno-socialistično usmerjenimi komunisti je kaj čuden stvar. Prekratne težnje naj bi poživljale načela sekte? V prostozidarskih ložah so sicer vedno govorili o revoluciji. Radi bi jo bili izzvali, toda voditelji so oklevali ker so ve-deli, da bi izgubili časti in mastne službe.

Da s v Franciji prostozidarstvo zvezalo s socialnimi komunisti, se ne čudimo. Bolj čudno je, da so se ban-

kirji vezali s komunisti, ko je vendar znano, da je socialni komunizem nas-protnik kapitala. To, da so se ban-kirji nastopili na levičarje, je pome-nljivo, da so se združili proti sebi sa-mim, saj so izpodkopavali temelje svojega lastnega bogastva, če so odo-bravali komunistične smernice.

Ako hočemo točno odgovoriti na ta vprašanja, moramo omeniti, da so bili bankirji v preteklem stoletju samo židje. Židovstvo pa je vedno predstavl-jalo čudna nasprotstva: predstavljalo je židovstvo zletu in židovstvo revolu-cije. Proti sredini prejšnjega stoletja je skupina židovstva zelo spretno izko-riščala varčevalce; utrla si je pot v industrijo in se je razmahnila v veli-ko denarno moč, ki je potem pri jav-nih delih in na gospodarskem torišču imela odlično besedo; druga skupina židov pa je delovala vprav v nasprotni smeri in si je skušala priboriti svo-je pravice. Tako sta nastala v židov-skih vrstah dva različna tabora; ta-bor, ki se je boril za kapitalizem, dru-gi tabor pa, ki je kapitalizem pobijal. Rothschildom sta nasprotovala, kakor sponzor žid Bernard Lazare, Marx in Lasalle, kar je pomenilo boj za de-narno moč in boj proti denarni moči. Na eni strani so bili židovski denarni mogotniki, na drugi strani pa židovski prevratneži.

In kljub tem čudnim nasprotstvom

med židi zasleduje to ljudstvo en skupni smoter.

Židovsko kupičenje zlata je bila po-sledica preganjanja židov. Zlato je njihova domovina, ki jo lahko prena-šajo iz kraja v kraj. Židovski bankir in trgovec ima iste smernice in cilje, kakor njegov soplemenjak, agitator in prevratnež. Na podlagi biblije upata oba, da bo Izrael nekoč posedel svet, zato delujeta v tem smislu skupno in vzajemno.

Francoski židje, tako bankirji, ka-kor agitatorji in židje sploh, so zelo nemirno in nestalno ljudstvo, ki sanja davne sanje prerokov. Marx je dal tem sanjam točnejše smernice in modern navdih, ki obeta ureditev socialnega življenja obenem pa poostreitev boja med stanov.

Z ozirom na revolucijo, kakor so jo pojmlili Marx in židovstvo, t. j. ne nacionalno in brezversko, ne kakor jo je zasnoval Proudhon — na pravični in moralni podlagi, temveč kot nava-den, več ali manj, politični mane-ver, usmerjen in zasidran izključno v de-narstvu, pridobivanju in bankarstvu, na koncu koncev pa z razrednim bo-jem. Razredni boj razvema strasti; z agitacijo se dela nered. Z neredom pa židovski agitator ruši stara načela, svetovni red in ustavo. Tedaj nastopi židovski denarni mogotec s korupcijo in zanj se prične bogata zlata žetev...

To mnenje ni paradoksalno! Naj to nekoliko pojasnim! Velike protiposto-vne lastnike velikega bogastva delimo v dve vrsti. To so lastniki velikih indu-strijskih podjetij, lastniki velikih zemljišč in nepremičnin in lastniki zlata na kupu, to so bankirji in de-narni mogotci. Ako nastane zmeda med prvimi, ki so večinoma ariji, zaslu-žijo poslednji, ki so večinoma židje. Ti denarni trgovci so zelo previdni; oni spravijo svoje zlato zaloge vedno pravočasno na varno, oziroma naložijo svoj denar za visoke obresti in ga tako zavarujejo. Ti židovski denarneži so mednarodni, zato so povsod doma in nikjer. Vedno so dobro obveščeni, kam in kako se bodo v doglednem času za-sukale politične smernice. Na podlagi teh obvestil so vedno na »tekočem« in niso nikoli v nevarnosti, da bi utrpeli kakšne velike izgube ali pa bi celo izgubili vse svoje premoženje. O vsem so točno obveščeni, saj je zmeda njihovo delo!

Tako se sučejo s strogo finančnega vidika politični dogodki, nered in re-volucija, ki pa nikoli ne povzročajo katastrof in denarnih izgub lastnikom zlatih zaklada, nasprotno, vse takšne zmede dajejo denarnim mogotnikom in židovskim bankirjem vedno nove možnosti, da večajo svoje zlato zaloge, ki jih kopičijo in imajo pripravljene za važen trenutek, ko bo izbruhnila zmagovalna izraelska revolucija.

Gospodarsko in pravno vprašanje

V zvezi z duhovnim in нравnim neredom v katerega je padel ta svet, je tudi gospodarski nered, pomanjkanje ali boljše rečeno nepravilna razdelitev materialnih dobrin. Ne mislimo tu predvsem na sedanje vojne razmere, saj itak vsaka vojska prinaša s seboj pomanjkanje dobrin in njih neredno razdelitev. Mislimo predvsem na gospodarske in socialne razmere, kakršne so bile pred vojsko in kakršne bodo gotovo nekaj časa po vojski.

Gotovo je, da je zadostna preskrba z materialnimi dobrinami in njih pravična razdelitev predvsem gospodarsko vprašanje. Vendar bo vsak gospodarstvenik, ki se bo tega vprašanja lotil, spoznal, da gre vprašanje daleč izven okvira gospodarstva.

Naloga gospodarstva je, zadostiti potrebam prebivalstva po materialnih dobrinah. Tu pa gospodarstvenik kar naenkrat pride do spoznanja, da tem potrebam na noben način ni mogoče zadostiti, pa naj bi bilo dobrin še toliko na razpolago. Človekove potrebe so namreč neomejene, in ako si ljudje sami, prostovoljno in z neko odpovedjo ne znajo postaviti meje, je njihovim potrebam nemogoče ustreči. Gorje možu, čigar žena se v svojih potrebah ne zna omejiti. Naj bi imel mož zlate rudnike, ženske zahteve jih bodo gotovo izžrpale. In gorje ženi, ki ima za moža človeka z nikdar zadoščenimi potrebami. Prav tako pa tudi ves narod lahko zapade bolezni, da čuti potrebo po stvareh, ki za življenje vendar niso potrebne. V sedanjem času ni tej bolezni zapadel samo en narod, ampak mirno lahko rečemo vsa družba. Naj bi bilo dobrin na razpolago petkrat toliko, kot jih je, pa bi potrebam ne bilo mogoče zadostiti. In prav zato, ker je velik del družbe svoje potrebe skoro podesetoril, se morajo zato drugi odpovedati celo najnujnejšim potrebam.

Zadnjih sto let je prav za prav svet samo zviševal svoje potrebe. Mnogo je tu kriva moderna reklama, ki je slonela zgolj na tem, da je s prihoško premišljeno in vsiljivo taktiko ljudskim množicam dopovedovala, da brez te in te stvari sploh ni mogoče živeti. In tako je sedaj človek poln predsodkov, da mora biti nesrečen, ne dosti manj, kot da mora umreti, če neke zaželjene stvari nima. Tako si je gospodarstvo samo kopalo grob od tedaj naprej, ko je nehalo služiti človeštvu in se je postavilo v službo pohlepa po bogastvu. Sedaj pa isto gospodarstvo pri največji zmogljivosti ne more več zadostiti potrebam ljudskih množic, zato se zadovolji s tem, da razvaja in obsipava z dobrinami izbrano višjo plast, medtem ko pušča ljudske množice v sramotnem pomanjkanju najnujnejših vsakdanjih dobrin.

Tisti, ki bo hotel postaviti gospodarstvo po vojni na trdne noge, bo moral najprej v ljudskih množicah močno znižati potrebe, ki niso potrebe, ampak samo predsodki. Šele potem bo mogoče z dobrinami, ki bodo na razpolago, zadostiti resničnim potrebam vseh, ne samo nekaterih izbranih krogov.

To znižanje zahtev pa ni vprašanje, ki ga bi moglo rešiti gospodarstvo samo. Tu je treba vzgoje k preprostejšemu, bolj naravnemu, poštenemu, rednemu življenju. To pa je naloga pravne obnove, ki bo morala iti pred gospo-

Komunistične »brigade« v razkroju

Posamezne tolpe nimajo več zveze s komunističnim glavnim poveljstvom — Navdušenje in borbenost pri domobrancih vsak dan večja

Komunistični poglavarji tudi niso neranljivi

V zadnjih tednih so komunisti na Dolenskem in Notranjskem izgubili toliko moštva, da je v njihovih tolpah zavladala huda malodušnost. Prav zadnji čas jih je na Ilovi gori padlo toliko, da bi jih bilo za celo pokopališče. Tolpovaji sami so bili tako obupani, da so govorili: »Če bo šlo tako naprej, ne bo nihče od nas preživel več kot dva tedna.«

Najtežje pa je prizadela komuniste izguba visokih funkcionarjev njihovih tolpe. Te težke izgube so prisilile glavnega politkomisarja pri štabu vseh roparjev na Slovenskem, Staneta Krajgerja, da je ponovno izdal razne okrožnice, kako poiskati med navadnimi tolpovaji ljudi, ki bi jim smeli komunisti zaupati izpraznjena mesta v tolpovajskih tolpah. — 21. junija je bil n. pr. ubit sam komandant tolovajske »Levstikove brigade«, po činu major, Nadalje komandant IV. »bataljona« te »brigade« Hribar Franc. Dan nato je padel »komandant mesta Stične« Stepišnik Roman. Te so pustili tolpovaji na bojišču in je bilo moč ugotoviti njihov položaj v tolpah. Koliko pa je takih funkcionarjev, ki njih trupa tolpovaji odvečejo s seboj!

Ko so domobranci pred časom Mi mimo Luč pri Višnji gori so padli štirje tolpovaji, več pa jih je bilo ranjenih. Med njimi je bil posebno težko zadet komandant tolovajskega bataljona. Prepeljali so ga na Korinjo pa je kljub skrbni negi podlegel.

iz Stične poročajo, da eta v okolici padla kar dva tolovajska kapetana, eden z imenom Vukša Jovan, in intendant tolovajske »brigade«.

Ni čuda, če politkomisar Krajger svari v okrožnici novimenovalne komandante, ki so bili izbrani, kot sam pravi, iz vrst najbolj bojevityh »bombašev, strojničarjev in minerjev (tistih, ki razstreljujejo cerkve)« naj poslej opuste svojo bojevost. Naj ne gredo v boj na

čelu oddelka, kot doslej, ko so bili navadni bojevniki. Ostanajo naj lepo v ozadju ter gonijo v boj svoje demoralizirano moštvo. Komunistična partija ve: Če nam popada še teh nekaj fanatičnih funkcionarjev, ki bi s svojim priganjstvom še obvarovali pred razsulo naše tolpe, je konec vseh naših upov.

Komunistično vodstvo je odpovedalo

Kakšno je razpoloženje med komunističnimi funkcionarji, je pripovedoval nek prisilni mobiliziraneec, ki se je predal domobrancem. Slišal je razgovor med politkomisarjem in komandantom svoje brigade. Pogovarjala sta se o nejanem stanju, v katerega so tolpovaji v zadnjih dneh zašli. S Titovim glavnim štabom že tako ni bilo zadnji mesec nobenih stikov in komunistična funkcionarja eta bila mnenja, da tolpovajski maršal Broz še sedaj ni mogel zbrati ostankov svojega štaba, ki so ga bili razbili Nemci pri Drvarju. Sedaj pa da tudi glavni štab tolpovajev za Slovenijo ne da nobenega glasu in je tako vsaka tolpa prepuščena sama sebi. Dokler bo tako, eta funkcionarja sklenila, da bosta svojo oddelke skrivala po ozemlju okrog Ilove gore.

Se mnogo slabše je seveda razpoloženje med navadnimi tolpovaji. Dokler ni bilo domobranci udarnih skupin, so imeli tolpovaji boj le taktar, kadar so sami hoteli in krenili proti kakšni domobranci postojanki. Sedaj pa ni nikoli gotovo, če bo mogoče opoldne skuhati ko silo ali zvečer iti k počitku. Z utrujenostjo in slabo oskrbo prihaja v tolpe tudi nedisciplinirana malodušnost. Vedno več je takih, ki so si sklenili pomagati na svojo pest in zapustiti tolovajske vrste. Politkomisarji preprečujejo dezertirstvo na ta način, da na eni strani stražijo, kaj domobranci z bivšimi tolpovaji počenajo, na drugi strani pa obljubljajo, da bo tako v kakšnem tednu prišlo do odločnih dogodkov, ki bodo prinesli rešitev iz zagate.

Vzgajajmo mladino za praktične poklice

Ljubljana, v začetku julija. Šolsko leto po ljubljanskih srednjih, obrtnih in strokovnih šolah je končano, kolikor ga je bilo mogoče v teh izrednih razmerah redno zaključiti. Nimamo še pri rokah statistike o številu učencev, ki so obiskovali posamezne vrste šol. Toda dovolj znano je, da je število srednješolskih dijakov nesorazmerno veliko v primeri s številom učencev onih šol, ki vzgajajo neposredno za praktične poklice.

Vzroki za to, da starši pošiljajo svoje otroke veliko raje v srednje šole, kot pa v strokovne in obrtne, so različni. En vzrok je ta, da starši, ki ne vedo, kam bi otroke kasneje poslali, do končne odločitve pošiljajo sinove in hčere v srednje šole. Nekateri jih po mali maturi pošljejo v kakšno strokovno šolo, recimo na srednjo tehnično ali trgovsko šolo. — Vendar pa so to navadno izjeme. Večinoma čakajo starši do velike mature, ko se abiturienti sami odločajo, kakšen poklic si bodo izbrali.

Drug razlog za navel v srednje šole je želja staršev, zlasti delavcev, da bi svojim otrokom preskrbeli boljše eksistenco, kot jo imajo sami. Ta razlog je bil vreden upoštevanja v časih, ko so delavstvo pritiskale težke razmere ob gospodarskih krizah. V normalnih časih, pa tudi v izrednih, kakršni so danes, se kaže, da je položaj delavcev in pridobitnih stanov včasih ugodnejši od položaja pripadnikov inteligenčnih poklicev. Sploh se obeta praktičnim gospodarskim poklicem boljše položaj za bodočnost. Tretji razlog za velik dotok na srednje šole je morda učinkovit včasih le v podzvesti mnogih staršev in bi bili ti užaljeni, ko bi jim ga čisto določno izrazili.

Razlog pa je ta, da imama navadno še zmeraj občutek, kot da so praktični poklici, četudi se zahteva zanje precejšnja izobrazba in visoka kvalifikacija, manj častni od inteligenčnih poklicev, za katere se zahteva akademska izobrazba. To naziranje smo v načelu že davno zavrgli, prav bi bilo in skrajni čas je, da ga starši opustijo tudi, kadar se odločajo, kam bodo poslali svoje otroke.

Vsi razlogi, ki so doslej mnoge motili, da so dajali prednost gimnazijam pred strokovnimi šolami, so torej neutemeljeni. Eksistenca v poklicih, za katere so usposobili učenci strokovnih šol, je že zdaj boljša kot eksistenca akademsko izobraženih ljudi. Za bodočnost smemo pričakovati, da bodo eksistenčne možnosti praktičnih poklicev še večje.

Za to, da se zavzemajo bolj za strokovne šole in našo mladino pošiljamo tja v večjem številu, pa govori še važen narodnostni vidik. Ko se bodo razmere spet uredile, bomo potrebovali mnogo strokovnih delavskih moči, kakršne nam lahko dajo le strokovne šole.

Če se bo velik dotok mladine v gimnazije zmanjšal in se bo zvečal dohod na strokovne šole, se bo lahko tudi dvignil nivo na gimnazijah. Pri manjšem številu dijakov bodo profesorji veliko lažje vršili svojo nalogo. Prevelika masa pa zmeraj tišči nivo navzdol.

V splošnem interesu našega narodnega gospodarstva in v interesu staršev, ki imajo otroke take starosti, da se morajo odločiti, kam naj jih pošljejo, je torej da pošiljamo več mladine v strokovne šole.

Franc Pavlanski Bleiweis zlatomašnik

Nedaleč od Brezlj na Otoku v podružniški cerkvi mošenjske župnije bo četrto nedeljo julija daroval zlato sveto mašo župnik Bleiweis Franc. Med enajstimi zlatomašniki, ki bodo letos obhajali svoj zlati jubilej dela in duhovniškega poslanstva, velja poseben memento našemu mošenjskemu župniku.

Rodil se je 7. aprila 1869 v Naklem. Gimnazijo je obiskoval v Kranju, od 3. razreda naprej pa je bil gojenec kolegija »Aloysianum« v Ljubljani in bil vseskozi odličnjak. Po bogoslovnem študiju je bil l. 1894, dne 21. julija, posvečen v mašnika. Prvo njegovo službeno mesto je bilo v Škofji Loki, kjer je bil katehet v uršulinskih šolah. Nato je zbolel na pljučih in odšel za mesec dni v Meran iskat zdravja. Ko se je malo okrepil, je bil nastavljen kot kaplan v Mošnjah pri župniku Berlicu. L. 1906 je nastopil službo župnika v Lešah nad Brezjami in tam ostal skoraj deset let.

L. 1916 je zaprosil za izpraznjeno mesto župnika v Mošnjah in tu je ostal do sedanjih dni. Skoraj do petdeset let odkar deluje tu med nami. Vedno ustrežljiv, potrpežljiv; doberhoten. Ostal nam je zvest tudi v zadnjih časih, zato ga tako spoštujemo in ljubimo.

Kot dijak in bogoslovec je nabiral leksično gradivo v domačem kraju; omenja ga tudi M. Pleteršnik. Zlasti pa je zaslovel kot nabožen pisatelj in odlični delavec pri Marijinih kongregacijah. Izdal je sedem molitvenikov za kongregacije, ki so nekateri od njih doživeli tudi po 12 izdaj. Razen tega je spisal vzgojno knjigo »Pouk staršev«, »Molitvenik knjev. Sreča Jezusovega« in »Tolažba dušam v vicih«.

Vsokozgi ga odlikuje velika delavnost in široko obzorje. Na njegovi delovni misli si vedno našel vse naše revije, mesečnike, dnevnike in nove knjige. In to še danes kljub visokim letom.

Majniška številka »Bogoljub« prinaša slike vseh zlatomašnikov. V besedilu pa berem besede, ki jih smem ponoviti tudi o našem gospodu. »Petdeset let biti duhovnik ni namreč velika milost božja samo za duhovnika — pa naj bi bil to tudi najbolj preprost duhovnik — marveč tudi velik dar božji za vernike. Kaj pa šele, če je bil duhovnik-zlatomašnik obdarjen od Boga s posebnimi darovi, če je bil neumorno delaven skozi vseh svojih petdeset let.«

To drži. In zato se mu ob tej priliki vsi župljani iz srca zahvalujemo za vso ljubezen in skrb. Bog sam pa naj povrne zlatomašniku vse delo in vso zvestobo tako bogato, kot samo On plačuje.

Dr. — n.

Gospodarstvo

NEMŠKA ZUNANJA TRGOVINA

Nemška zunanja trgovina se je v letu te vojne v toliko razvila, da jo je lahko imenovati hrbenice kontinenta. To dejstvo potrjujejo podatki ministrstva za zunanjo trgovino za obdobje od leta 1889. do 1943. V letu 1938. je bil dosežen uvoz v višini 5,4 in izvoz v višini 5,2 milijard RM (brez Avstrije); v prihodnjih štirih letih pa je bil dosežen uvoz na 4,8, 5,2, 5,0 in 4,9, izvoz pa na 6,9, 6,8, 8,7 in 7,7 milijard RM. Vsakemu uvozu odgovarja izvoz, ki uvoz še prekaša.

Tudi izmenjava blaga med Nemčijo in nevtrali je jako uspešna. Švedska dobiva po Nemčiji 85 odstotkov svojega uvoza. Približno ista slika je s Švico.

VALUTNA KONFERENCA ZAVEZNIKOV

K valutni konferenci zaveznikov sporočajo iz New-Yorka, da je asistent severnoameriškega zakladnega tajnika Morgenthaua White izjavil zastopnikom časopisa, da bodo na konferenci ustanovili tri komisije. Ena se bo bavila z mednarodnim valutnim fondom, druga z vprašanji ustanovitve mednarodne banke, tretja pa bo v stikih s finančnimi krogi. White je priznal, da je večina ameriških bankirjev odklonila načrt mednarodnega valutnega fonda.

okostnjak v svilo oblečen. Iz ekstaze in skoraj brezglavega vrenja bo moral priti do tega, da se bo povsem obvladal in se imel ves čas v oblasti. Upamo, da bo v to smer rasel. — Grofa Abesina gospoda Nakrsta bi si predstavljal manj narjeno vlnudnega, bolno odvratnega, pa raje francosko finega in naravnega. — Grofa Bollievra igra g. Verdonik z njemu lastnimi igralnimi izrazi, ki tudi niso zmeraj naravni. — Poslava Melvila je dobila interpreta v g. Gregorinu, ki je posebno v prizoru, ko Marijo Stuart obhaja, zelo delikatna. G. Gregorin in ga Sarčeva sta odigrala ta prizor resno in dostojno, z veliko pieteto, kakor to moreta resna umetnika. — Težka in neprijetna vloga Hane je bila poverjena g. Kraljevi, ki jo je tudi lepo in skrbno odigrala. Razen teh nastopajo še: gosp. Korošec, gđc. Pugljeva, g. Rastresen in drugi. V izgovorjavi je bilo opaziti precej nedoslednosti, kar je škoda za tako resno uprizoritev.

To pot je inž. Rohrmann prvič pripravil v Drami inscenacijo, zato se homo tudi ob tem delu malo več pomudil. Inž. St. Rohrmann, ki je insceniral dramo, je prostorsko in zadovoljivo rešil oboja interieura. Soba Marijina v fothe-ringhayskem gradu je barvno dobro preudržana, moti pa razporeditev mobilijarja na desni polovici odra (gledano iz avditorija). Kamin v levi polovici je proporcionalno prevelik. Zdi se, da bi brez kamina ta del pridobil na nujni enostavnosti, ter bi bili igralci tu bolj izrazni. Nerešena so pa vrata, oziroma vhodi, ki so bili izvedeni na osnovi slikarske scene upodobitve. Na enak način je inscenator rešil vrata v Elizabetini sobi. Toda tu ta neorganski način postavitve vrat ne moti v odprtem zasnutku te sobe. Vseeno pa ostane odprto vpra-

KULTURNI OBZORNIK

Ljubljanska Drama:

F. Schiller: Marija Stuart

(Po reprizi)

Za zaključek sezone nam je pripravila Drama klasično delo, ki ima trajno veljavo in ki nosi v sebi dih večne lepote.

Globoka tragedija o Mariji Stuart je usodna tragedija, ki jo je Schiller prvi postavil. Tudi ta drama je analitično grajena — pred nami se odgrava usoda zadnjih treh dni te škotske kraljice, Marija Stuart je v stiski iskala zaščite pri angleški Elizabeti, ta pa je izrabila priliko in je dala svojo nasprotnico, ki bi želela biti tudi angleška vladarica, zapreti. Dramatik nam zdaj osvetljuje te zadnje trenutke ujetje Škotlinje. Schillerja zanima usoda junaka, zanima ga, kako svoje trpljenje zmaga, bolj kakor zakaj in kako trpi. Marija je brez moči. Zaprla je in zastražena, sodišče jo je že obsodilo na smrt. Prosi, da bi smela govoriti s kraljico Elizabeto — na to sestane grad svoje upanje. A ko do razgovora pride in ko Elizabeta do skrajnosti poniža svojo nasprotnico, tedaj tudi v Mariji zraste kraljevski ponos in iz nje izbruhne ves prezir in zaničevanje do angleške vladarice. Po atentatu na Elizabeto, ki naj bi Marijo rešil, končno pade zadnji pomislek, ki je še zadrževal izvršitev smrtno obsodbe.

Zanimiva je gradnja drame prav v teh poskusih zadržati ali pa preprečiti katastrofo. Vsak poskus Marijine rešitve, še bolj zadržne njene mreže. Vsako njeno upanje prinese novo razočaranje. Vsi zagovori njenih prijateljev in napor, da

bi jo rešili, še bolj utrjuje tožnike, da je nevarna angleški državi, kraljici in protestantizmu. Tako ostane samo pot duše, ki raste in se očistiže in gre kot zmogovalka v smrt.

V tej Schillerjevi tehniki ni katastrofa zmeraj dobro utemeljena, nujnost usode že v začetku junaka pogubljaj. Utemeljitev niso natančne, ker je celotna nujnost vedno zelo očitna. Tragedija se začne na dejstvih in se nujnost rešuje pred našimi očmi. Marija ne more živeti ob Elizabeti, treba je samo še podpisati smrtno obsodbo. Vsako razbremenilno dejanje prehaja v čudno tragično ironijo. A pisatelju ne gre za sočutje in strah, ampak le za to, da je naša duša vsa pretresena.

Kritike in razprave o tem delu, ki so jih napisali veliki literarni zgodovinarji že nešteto, saj že skoraj poldrugo stoletje uprizarjajo svetovni odri to dramo, so že do vseh podrobnosti razčlenili in osvetlili to umetnino. Gotovo pa je, da moramo kljub razvajanosti okusa priznati, da je to čista umetnina, ki nas dviga in osrečuje še danes in da imajo vrednote, ki jih je cenil in občudoval Schillerjev idealizem, še danes svojo vrednost.

Uprizoritvi drame je bilo posvečeno mnogo skrbi, saj zahteva delo poleg premišljene in do vseh podrobnosti pretehtane režije tudi velike umetnike-igralce. Zato je bil nekoliko drzen poskus uprizoriti delo ob koncu sezone, ko je že ves igralski zbor po dvajsetih premiera precej utrujen, vendar je tudi zadnja premiera v sezoni pokazala vso veliko zmogljivost naše Drame. Velik napor in utru-

jenost je bilo čutili pri premieri nekoliko pri glavnih ženskih vlogah, dočim je repriza stekla živo in silno, kakor bi bila v začetku sezone.

Dramo je režiral ravnatelj g. Debevec, ki je posvetil mnogo skrbi notranji režiji. Našel je in dvignil notranje spore človeške duše, podčrtal psihološke momente, ki so gibal dogajanja. Tudi zunanji odskrihi učinkovitosti ni opustil, tako da so predstavo dvignili na zavirljivo višino. Najmanj režijsko izdelani so še množični prizori v 6. sliki, posebno odhod je nekoliko preveč preracunano narejen. Gong, ki je zamenjal glasbo, je posrečena režijska zamisel; močno podčrtava vzdušje, le precej premočno doni.

Naslovno vlogo je igrala g. Sarčeva. Ob njeni veliki umetniški sili, čudovitem obvladovanju tehnike ni mogoče reči drugega kot to, da je Marija Stuart čudovita podoba tragične kraljice, kakor je zlepa ne bi mogla ustvariti kaka umetnica. To je mehka, v usodo vdana duša, zdaj otroško vesela drobna srce, ki se ji nasmeja, spet drugič veličastna postava užaljenega kraljevskega ponosa in končno tiho, v božjo voljo vdano srce, ki v zadnjem utripu tipa v božjo bližino. Vsa ta najrazličnejša občutja in doživlja terjajo velikega človeškega napora in visoke umetniške stopnje. Te zahteve pa so našle najlepšo uresničitev prav v gospe Sarčevi. — Druga veličastna postava v predstavi je kraljica Elizabeta g. Marije Vere. Če je Marija Stuart tiha, čustven svet, je Elizabeta preračunan, razumski človek, ki z neizprosno doslednostjo zasleduje svoj cilj. Le skrb zase ji narekuje, da se obotavlja in da uporablja svojo okolico za orodje svojih načrtov in da zori njena zahteva tako počasi. Kraljica g. Marije Vere je lik, ki spada v njene najmočnejše ustvaritve.

Zgodba, ki menda nikdar ne bo imela konca

Izbrana poglavja iz »Zbornika o ljubljanskem firbcu in čenčah«

Agencija EBP poroča: ...

Naj jo vam najprej predstavim. Ne vem, če se še spominjate tistih lepih časov, ko smo v Ljubljani ustanovili agencijo EBP. Ta agencija, ki se ji po ljubljansko pravi: ena baba prav, je najhujši detektiv, najčistejši vir resnice in najzanesljivejši informator, ki naredi vedno iz muhe slona, še celo danes, ko je meso na nakaznice, gloda, če je treba, tudi kost. Kakšnih se ne ustraši, naj pojasni tale detektivska zgodba —

Stojim v tramvaju, ki je — odkar se zopet lahko vozimo s kolesi — vsaj tako prometno sredstvo, da prideš še živ iz njega. Za menoj sta se postavili, ki sta šli najbrž s trga. Tudi če ne vlečeš na ušesa, ujameš lahko v tramvaju skoraj ves pogovor, zato sem ga jaz tudi. Če sem na koncu kar strigel z ušesi, mi ne smete zameriti. Čisto zares je prva pripovedovalca drugi, da je zadnjič sama slišala, kako je ljubljanski radio poročal, da so v Ljubljani zaprli dva gostilničarja zaradi tega, ker sta prodajala človeško pečenko. Radio je to povedal zvečer, ko so bila poročila, bilo je to v sredo, prav pred praznikom in zakolne se lahko, da je res!

Oprostite, tristo tisoč zelenih in še ne vem kakšnih! Sicer se res ne vtičim v tuje pogovore, tedaj sem se pa. Pogorel sem seveda! Kje bo kaj opravil, če poštna gospodinja odločno vztraja na tem, da govori resnico in da je slišala, slišala, slišala sama na lastna ušesa iz zvočnika, ko je oddajala Ljubljana. Tako sem se razjezil, da sem se koj, ko sem se poslovil od tramvaja, lotil radijske postaje.

Ljubljanska radijska postaja je pred nedavnim uvedla vsak teden enkrat četrtinno oddajo pod naslovom »Razgledje«. Pod tem nedolžnim naslovom se skriva včasih pikra resnica, včasih zbadljivka, drugič zopet le šaljiva domiselica. Vsako sredo zvečer, potem ko so poročila v slovenski konfani, se ob 19.45 začnejo »Razgledje«. In 28. VI. je bil pod »Razgledje« poslan v eter prizorček, ki ga je slavna agencija EBP hitro prikrojila po svoje, ga napihnila po svoje in ga hitro izkoristila za ožjak temu, kar je hotel prav ta prizorček osmešiti. Seveda, agencija EBP ne more dovoliti, da bi kdo njenega otroka, to res čudežno dete, ki je med vsemi drugimi najmlajši prav gotovo dosegel rekord, kar takole mimogrede udušil s šaljivko po radiu. E, mi od EBP tudi nismo kar tako! Kar obrnimo krepelce in ga porabimo za dokaz, da EBP res vedno poroča, samo čisto in golo resnico, pa naj bo tudi — mesena.

Prosim, če niste poslušali »Razgledje«, vam jih sedaj v največjem odstavku ponatisemo. V prizorčku so nastopale tri osebe: gospa A. gospa B. in prodajalec zelenjave P. Igra usoda, ali usodna igra je hotela, da so kratice postale nelojalna konkurenca agenciji, saj se glase: A-B-P. Prizor je godil v prodajalni zelenjave. Najprej sta se menili gospa A. in B. zase, nato pa je posegel še prodajalec P. v modrovanje in od tu ponatisujemo dobesedno:

A: Kajpak! Ali ste vi tudi kaj slišali?
B: Povejte, povejte!
P: Prav radi! Zadnjič je tule nasproti v gostilno pri Raci prišel nekdo z dvema človeškima bedroma ...

B: Kaj ne poveš?
A: V gostilno pri Raci.
B: In kaj je bilo potem?
P: Nič! Prišel je z dvema bedroma, kot vsak normalno raščen človek, sedel za mizo in si naročil pol litra vina. Ha-ha-ha-ha!

B: No, veste kaj? Medve sva pri tako resnih pogovorih, ki se tičejo tako rekoč naše kulture, vi pa zbijate šale!
P: Eh, kaj! To so vse skupaj navadne čenče! Bodite pametni!

B: Kaj pa gostilna pri Tatmanu, ki je bila 14 dni zaprt zaradi človeške pečenke, a?

P: Figo je bila, pa ne zaprta! Vsak večer grem tja na pivo, pa bogami nisem opazil, da bi bila kdaj zaprta! Gostilničar je bil res zadnjič tri dni zaprt, ampak ...

A: No, vidite!

B: Vi pa trdite, da ne!

P: Čakajte, da vsaj do kraja povem! Zaprt je, ampak kako zaprt! Bolan je bil razume, in ne v arestu!

B: No, in pri Micki, gostilna pri Micki? Kaj pa tam? 2 dni je bila gostilna zaprta! Ali je res, ali ni?

P: Res, to je pa res!

A: No, vidite!

P: Ker je umrla domača hči, to ste menda lahko brali v časopisu, ne, posebno vi, ki se tako zanimajte za kulturo!

B: Ne bodite prosim nesramni!

P: Vi pa se raje umaknite od vrat, da bodo ljudje imeli vsaj prosto pot!

A: Veste, kaj, lahko bi nama bili hvaležni! Saj vama delava naravnost reklamo!

P: Ja, če bi prodajal človeško meso, potem žel!

B: Slišite, vse kar je prav! Midve se meniva tukaj, o tako žalostnih rečeh, kot je to, da hočejo iz nas napraviti ljudžrce, vi se pa ...

P: Saj jih ni treba šele napraviti. Saj ste že!

A: Kakooo?

A: Kakooo?

B: Kaj ste rekli?

P: Rekel sem, da jih iz vas ni treba šele napraviti! Ljudžrce namreč! Vidve sta že ljudžrki, pa če jesta človeško meso ali ne!

A: O, ti moj Bog!

B: Taka nesramnost!

P: Nesramnost gor, nesramnost dol! Največ je je še na vaši strani! Z vajinih govorjenjem in opravljanjem tako žreta ljudi, da se sploh čudim, da je v Ljubljani še kaj živega! Dve kompletni ljudžrki!

A: Mene v vaši trgovini ne boste več videli!

A: Mene tudi ne!

P: Hvala Bogu! Bom imel vsaj mir, kar odtehta vaju obedev!

B: Skandali! Pojdite gospa, greva! (Zaloputne vrata.)

P: (skoči za njima) Halo, še nekaj! Za slovo, vaju povabim na kosilo! Stiri jezika imam doma. Prava delikatesa! Če en teden jih imam v pac, pa še sedaj migajo. Žena pravi, da so babji! Pa brez zamere! Hahahahahah!

KONEC

Samo nekaj me skrbi. Če se bom čez nekaj dni zopet peljal v tramvaju, pa če bom slišal EBP, kako pripoveduje, da je to dni tudi »Slovenec« pisal, da so Ljubljančani ljudžrce, potem mi oprostite, če bom — če se prej ne bom razpočil ali če me ne bo zadela kap — potegnil zasilno zavoro.

Za današnji dan

Koledar

Nedelja, 9. malega srpana: 6. pobin-kostna; Gorkumski, mučenec; Veronika, devica in opatica; Brikelj, škof. Ponedeljek, 10. malega srpana: Amalija, devica; 7. bratov, mučenec; Rufina, devica in mučenica; Urh, opat.

Torek, 11. malega srpana: Pij I., papež in mučenec; Olga, kraljica; Savin, mučenec; Sidronij, mučenec.

Dramsko gledališče

»Marija Stuart«. Ob 17.30. Izven.

Operno gledališče

»Gorenjski slavček«. Ob 17. Izven.

Kino Matica

»Stranpotec«. Ob 10.30, 15.17 in 19.

Kino Union

»Uspavanka«. Ob 10.30, 15.17 in 19.

Kino Sloga

»Mala nočna glasba«. Ob 15, 17 in 19.

Lekarniška služba

Nočno službo imajo lekarnice: v nedeljo: mr. Sušnik, Marjini trg 5; mr. Deu-Klajnšek, Gosposvetska c. 10; mr. Bohine, Rimska c. 31; v ponedeljek: mr. Lenčak, Lesjova c. 1; mr. Bahovec, Kongresni trg 12; mr. Komotar, Viš, Tržaška cesta.

Zdravniška služba

Nedeljsko zdravniško službo bo opravljala od sobote ob 20 do ponedeljka do 8 zjutraj mestni zdravnik dr. Izgler Vinko, Ljubljana, Tržaška cesta 14, telef. 22-89.

Za »Socialno pomoč«

Iz pisarne odbora za »Socialno pomoč« smo prejeli:

Uradništvo Odbora za preiskbo povratnikov in pribežnikov na Ledinu poklanja Socialni pomoči 365 lir namesto Venca na grob brata svoje kolegice Nika Wetesa.

Za informacije glede »Socialne pomoči« kličite: 47-57 in 30-011 Prostori »Socialne pomoči« so na Gosposvetski cesti 2/1. Denarne prispevke pošiljajte po čekovnih položnicah na »Pokrajinski podporni zavod — Socialna pomoč — čsk. rač. 16.380«.

KUPIM

čebelni vosek

Ponudbe z navedbo teže in cene na upravo »Slovenec« pod »Vosek« št. 5896.

Iz ljubljanske okolice

Sostro, Včera, 8. julija, je dopolnila 70 let. Češnarjeva mama Franciška Selan iz Češnjic, ekromna kmečka mati 16 otrok, od katerih je živih še pet sinov in ena hči. Koliko skrbi in težav je prestala, v le Bog, ki ji bo vse obilno poplačal. Svoje otroke je vzgajala v globoki veri, kakor znajo le kmečke matere. Kljub sedmim križem se vedno prebira nedeljskega »Slovenca« in »Domoljuba«, ki že od nekdaj prihaja v hišo. Želimo, da ji Bog da še dosti zdravih let in v krogu njenih dragih!

Ali že veste, da je izšla knjiga dr. Franca Grivca

Narodna zavest in boljševizem

Rdeči križ poroča

Poziv. V polizvedovalnem oddelku, Marjini trg 5, naj se pri referentu III. zglase naslednje osebe: Hiti Draga, Pešan Beti, sorodniki Oblaka Novaka iz Stalaga VI G. Remie Danica iz »Mirne peči, Milan Lavrič, ing. Prica Stanislav, rodbina Faller in Dobnikar Marija; v glavni pisarni istotam pa Nanut Ivan iz Podgora pri Starem trgu.

Poznate škofa?

Nova knjižica. — Cena 1.50 cent.

Ob zaključku Sternenove razstave

Prejšnji teden je bila zaključena razstava portretnih del akadem. slikarja prof. Mateja Sterne. Ta razstava, ki je bila prirejena pod pokroviteljstvom g. prezidenta div. generala Leona Rupnika in katere čisti dohodek je bil namenjen Socialni pomoči, je za sedanje razmere sijajno uspešna. Ikrtati so si z obiskom te razstave dali najlepše izpričevalo Ljubljančani sami, ki so dokazali, da tudi v težkih časih niso zgubili zanimanja za lepe umetnosti in kulturne razstave.

Pri drugih umetnostnih razstavah v boljših časih so v Jakopičevem paviljonu ob zaključku našli 500 do 600 obiskovalcev, pa so bili kar zadovoljni. Sternenova razstava pa je obiskalo 2500 prijateljev slovenske umetnosti. Tako je obisk razstave dal tudi najlepše priznanje razstavi sami. Take razstave so namreč tudi pri najkulturnejših narodih precej redke. Kdaj bo isti umetnik razstavljal samo portretna dela? Kdaj boste zopet videli razstavo živečega umetnika, kjer ne bo nobeno od razstavljenih del naprodaj?

Sternen je dalje za to razstavo naslikal portret pokrovitelja, gospoda prezidenta, ter to svojo mojstrovino poklonil Socialni pomoči. Tako je Sternenova razstava tudi najlepši zgled, kako je treba v današnjih časih delati za slovensko kulturo. Mojster Sternen se je pri svojih visokih letih ves žr-

dovitim žarom ogreval malomeščansko filisterstvo, s prisrčno toploto ljubezni jo objemal siromake, jih brez grenkih misli zagovarjal, ne da bi s tem obtoževal družabni red. Bil je pravi ljudski pisatelj, ki je imel na posameznike in družbo velik etičen vpliv. Njegovih del je nešteto, nekatera so prevedena tudi v slovenščino.

Drobne novice

Maša zadušnica za pokoj zdravnika, domobranskega poročnika dr. Janeza Vrtinka bo v torek, 11. julija ob pol sedmih pri sv. Petru.

Kongregacija učitelje in kongregacija gospodince pri sv. Jožefu vabita k duhovnim vajam, ki bodo v kongregacijski kapelici ob 17. do 21. julija. Začetek bo v ponedeljek ob pol 7. zvečer. Vsak dan bo sta dva govora in sicer ob pol 7 zjutraj in ob pol 7 zvečer. Poleg članice so prav lepo vabljene tudi druge gospodince.

Dipl. dentist Mila Perko, Vodmatska ul. 2, sprejema do nadaljnjega od 7 zjutraj do 2 pop.

Idealni dijak iz vseh razredov klasične in višjih razredov realne gimnazije, ki čuti v sebi misijonski poklic in bi se radi pripravil na študij na prostornih in zrelih poljih, se sprejmejo v misijonsko, Knobleharjev zavod v Dravljah. Oskrbovalnica je nizka. Prošnje naj vložijo na vodstvo Knobleharjevega zavoda najkasneje do 30. julija.

Zobni ambulatorij Dentistične šole, Vovgora 8, posluje ob ponedeljkih, sredo in petkih ob 8 do 12. Cene nizke.

Tečaj za popravne in privatne izpite — Novi (Turjaški) trg 5. Začetek v ponedeljek. Poučujejo profesorji. Honorar zmeren. — Vpisovanje dopolne.

Opozorilo. Da bo oddih na vrtu ali v naravi še bolj prijeten, si pomagamo z lepo gradbo. Nove plošče s modernimi slagerji in gramofone pa izposoja proti mali odškodnini trdka »Evrore« v Prešernovi ulici 44.

»Goriški list« — ki izhaja v Gorici dobi tudi v Ljudski knjižnici v Ljubljani.

Osmošolje klasične gimnazije v Ljubljani iz leta 1944 bodo obhajali 40letnico mature v četrtek, 13. julija t. l. ob 17 (5. uri) v Rožičah (hotel Union). Sv. mašo zadušnico za umrle tovariše bo opravil tov. dr. Klinar isti dan ob pol 8 zjutraj v Alojzijeviski kapeli.

Licencija zapadlih predmetov bo v sredo, 12. julija t. l. ob 15 v mestni zastavljalnici na Poljanski cesti 15.

Kopunjenje petelinčkov izvršuje strokovnjak vsak torek in petek ob 8 popoldne proti plačilu 5 lir za komad. Petelinčki morajo biti stari 10 do 12 tednov ter ne smejo dobiti zadnjih 36 ur pred operacijo nobene krme, zadnjih 6 ur tudi vode ne. Žegozna, Gallusovo nabrežje 33.

Dr. Milan Perko ordinira do nadaljnjega od 7 do pol 9 in od pol 12 do pol 15 (pol treh).

Vodstvo »Korepetitorija« Ljubljana

Mesti trg 17-1. Vjudno sporoča enaj. staršem, da se bo tečaj vseh popravnih izpitov prišel 10. in 11. t. m. Vpisovanje dnevno od 9 do 12.

Tečaj za nemščino. Ravnateljstvo drž. klasične gimnazije bo priredilo na osnovi odredbe Sefa pokr. uprave IV. št. 4698/1 z dne 30. VI. t. l., med poštenci dva tečaja nemščine za širše obdobje, in sicer enega za začetnike, drugega pa za izpopolnitev jezika. Težišče pouka bo v praktični rabi jezika. Prispevki za udeležbo bodo kar najnižji. Priloge sprejema ravnateljstvo v svoji pisarni v Šubičevi ulici št. 1 do vključno 10. julija vsak delavnik ob 11 do 12. Po tem dnevu bomo z delom takoj začeli. Ravnateljstvo.

Vincentjeva konferenca župnije sv. Cirila in Metoda se je za desetletnico cerkve in župnije spomnila svojih stalnih podpirancev in jim poskrbela majhen pribojšek.

Cerkvena glasba v cerkvi sv. Cirila in Metoda ob 10letnici fars in cerkve. Pri slovesni mladinski maši ob 8 poje srednješolski cerkveni zbor Misa de angelis.

Pri slovesni pontifikalni maši ob 10. ki jo bo daroval prevzvišeni gospod škof: Pred pridigo: Tome Matija, sv. Ciril in Metod. Maša: Tome Matija, Misa Immaculati Cordis Mariae. Graduale: Tome Matija, Sv. Cyrilli et Methodii. Ofertorij: J. B. Miller, O Deus, ego amo Te.

Učni tečaj za popravne in privatne izpite. Redni pouk prične v ponedeljek, 10. julija. Poučujejo profesorji. Učnina nizka. Naknadni vpisi dnevno dopolne v Lichten. turnovem zavodu.

Nedeljsko zdravniško službo bo opravljala od sobote ob 20 do ponedeljka do 8 zjutraj mestni zdravnik dr. Vinko Izgler, Ljubljana, Tržaška cesta 14 — telefon 22-89.

Naročniki »Naše knjige«

IZSLO JE: Majcen: Bogar Meho — Pravitelj Džingis-kan — Belčić: Čestitovno krm (usagradna pesniška zbirka). — Knjige dvignite v naši knjižnici.

Zal. N. K. LJUDSKA KNJIGARNA v Ljubljani Pred školjo 5

Specialni tečaj stenografije (slovenske ali nemške), knjigovodstva, korespondence, nemščine itd. prične 15. julija. Izбира predmetov po želji. Obisk navedenih poštinskih tečajev se priporoča predvsem dijakom injam, enako vsem ostalim, ki se želijo izpopolniti v teh strokovnih predmetih. Učnina zmerena. Vpisovanje dnevno. Informacije »Trgovski učni zavod«, Ljubljana, Kongresni trg 2.

Nova aktualna knjižica »Poznate kofate« se dobi na Rakovniku, v Mladinski založbi (Stari trg 30) in v drugih knjižarnah. Cena 1 lra 50 cent.

Zobozdravnik dr. Rant, Nebotičnik, na sprejema do 31. julija 1944.

Važno za vsakogar sedaj in v bodoče je znanje strojeplajal! Novi tečaj — dnevni in večerni — pričenja 10. in 11. in 12. julija. Praktično znanje potrebno v vsakem zasebnem ali javnem poklicu. — Specialni tečaj tudi za stenografijo, knjigovodstvo itd. — Informacije, prospekti: Trgovsko učilišče »Christofov učni zavod«, Domobranska 15.

Za dijake inje in absolvente inje srednjih in strokovnih šol pričenja 10. in 12. julija posebni poštinski tečaj strojeplaja. Pouk bo dopoldne, popoldne ali zvečer po želji in izbiri obiskovalcev. Lahka deseterstarna metoda, moderna strojeplaisca. Tečaj so eno-, dvo- ali trimesečni. Učnina zmerena, vpisovanje dnevno. Specialni tečaj tudi za stenografijo, knjigovodstvo itd. Praktično znanje vsakomur koristno. Informacije, prospekti: Trgovsko učilišče »Christofov učni zavod«, Domobranska 15.

Učite se strojeplajal! Praktično znanje, potrebno v vsakem zasebnem ali javnem poklicu. — Novi eno-, dvo- in trimesečni tečaj — dnevni in večerni — pričenja 10. in 12. julija. Pouk dopoldne, popoldne ali zvečer po želji obiskovalcev. Moderna strojeplaisca, deseterstarna metoda. — Učnina zmerena. Vpisovanje dnevno. — Specialni tečaj tudi za stenografijo, knjigovodstvo itd. — Informacije, prospekti: Trgovsko učilišče »Christofov učni zavod«, Domobranska 15.

Bodoče prvonošce-ke in drugonošce-ke opozarjamo na naš poštinski specialni korepetitorij »Napredek«, ki temeljito pripravljaja učence-ke iz vseh predmetov ali posamezno za prvi in drugi razred gimnazije. Ločeni oddelki. Pričetek 12. julija. Pohitite z vpisom. — Posebni tečaj tudi za sprejemne izpite. — Učnina zmerena, Vpisovanje dnevno: Informacije: Specialne strokovne inštrukcije v središču mesta, Kongresni trg 2.

Srednošolce-ke opozarjamo na poštinski-ke tečaje (inštrukcije) vseh predmetov za gimnazije in strokovne šole, ki prične 12. julija. Ločeni oddelki po predmetih in razredih. Temeljita priprava za naslednji višji razred, posebni oddelki za popravne izpite in privatiste. Specialni tečajji matematike, klasičnih in modernih jezikov. — Učne ure dogovorne. Učnina zmerena. Vpisovanje dnevno. Informacije: Specialne strokovne inštrukcije v središču mesta, Kongresni trg 2.

Društvo slepih, Ljubljana, je daroval g. Svetozar Hribar, Ljubljana, Gradščke 7, 500 lir namesto venca na grob pokojnega gda. Františka Sindelara. Plemenitemu dobrotniku se odbor najtopleje zahvaljuje.

G. Mejaš Konrad (zadnje bivališče, Mestni trg 1), naj se takoj zgasi v Kopitarjevi ulici 2 (pri Ničmanu) zaradi prevzema nekega zavika.

Berite »SVET«

Dramsko gledališče

Drama: 9. julija, nedelja: ob 17.30 »Marija Stuart. Izven. Cene od 25 lir navzdol. — 10. julija, v ponedeljek zaprto. — 11. julija, torek: ob 18. »Donna Diana«. Red. Torek.

Operno gledališče

Opera: 9. julija, nedelja: ob 17. »Gorenjski slavček. Izven. Cene od 40 lir navzdol. — 10. julija, ponedeljek: zaprto. — 11. julija, torek: ob 18. Paganini. Red. A.

Uprava Državnih gledališč naproša p. n. posetnike predstav, da prihajajo k predstavam točno, ker s prekasnim prihajanjem zelo motijo svoje poslušalce in potek dejanja na odr. Posebno pa naproša uprava mladino, ki poseja dijaško stojišče, da se iz obzirnosti do ostale publike in posebno do izvajalcev zadržuje na stojišču mirno, da ne dela nepotrebnega ropota in šuma.

Opera: Opozarjamo na nedeljsko uprizoritev Foersterjeve opere »Gorenjski slavček«, pri kateri bo slavil 70letnico rojstva prof. Jeraj Karel, ki bo predstavo tudi dirigiral. Zasedba: Majda — Zamejš — Kovičeva, Minka — Poljanarjeva (prvič), Franjo — Uršič, Chansonette — Janko, Nijona — Zakrajšková, Francolinji — Baukarta in Saincova, Strukelj — Betetto, k. g. Rajdelj — Banovec, Lovro — Dolničar, Krčmar — Gregorin, Sel — Planček. Godi se na Gorenjem pred sto leti. Režiser: E. Freilih. Koreograf: inž. F. Golovina, Scenarist: E. Franc.

Na Rožniku po proščenjskih slovesnostih

Skozi vso osmino so Ljubljančani radi obiskovali Marijino svetišče

Na praznik Marijinega obiskanja v nedeljo 2. julija so se vršile na Rožniku velike slovesnosti. Rožniška božjepotna cerkva je obhajala ta dan slovesnost cerkvenega proščenja. Ze pri jutranjih treh božjih službah so množice pobožnih romarjev napolnile Marijino svetišče in prav pridno so prejemale svete zakramente. Glavno opravilo pa je bilo ob devetih, ko je imel slavnostni govor in slovesno asistiranje mašo rektor rožniške cerkve, ki je frančiškanski župnik. Pri tej svečani službi božji je prepeval Sattnerjev zbor pod vodstvom opernega dirigenta g. Neffata. Pred slovesno mašo sta bila ustoličena tudi oba nova ključarja rožniške cerkve, ki sta prejela na podlagi zakonika ljubljanske škofije dekret škofijskega ordinariata in sta tako postala člana cerkvenega predstojništva ter z župnikom upravitelja imovine božjega hrama in odgovarjata z župnikom za redno upravo te imovine. Novodekretirana ključarja božjepotnega svetišča na Rožniku sta: advokat g. dr. Ivo Česnik in elektrotehnik g. Ivan Petrič. — Popoldne ob 5 je imel rektor svetišča kratek govor, nakar so sledile slovesne pete litanije Matere božje. V tistem veselju so se razširila navzočim romarjem srca, ko so navdušeno peli:

Na hribečku stanuješ,
v nebesih kraljuješ...

Slovesnosti pa so trajale vso osmino. Vsak dan je bila ob pol 7 orgiana maša z ljudskim petjem. Tu moramo pripomniti, da je ljudsko petje na Rožniku nekaj prav posebnega; v cerkvi namreč ni nikogar, ki ne bi pel, in tudi če pride kdo v cerkev z namenom, da ne bo pel, se ga loti pevsko navdušenje tako, da sam ne ve, kdaj je pričel peti. Ob tem lepem petju ti leže v dušo prijetna dočimnost in najbolj zbrana molitev ti prikipi iz srca pred tron rožniške Kraljice in njenega božjega Sina. Tedaj se res zavedaš, da je pobožno petje dvakratna molitev.

V četrtek 6. julija je bil slovesen Requiem za blagopokojnim rožniškim ključarjem gosp. Rudolfom Barlem, ki mu je bila rožniška cerkev pol življenja in je njegovo srce v veliki ljubezni gorelo zanjo. Zadušnice se je udeležilo sorodstvo, mnoga prijateljev rajnega gospoda in vsi običajni častivci rožniške Kraljice.

V cerkvi imamo zdaj tudi spovednico, ki smo si jo za prvo silo izposodili v Šiški. Kakor za spoved, je vedno prilika tudi za vs. obhajilo, ker imamo z dovoljenjem prevzvišenega škofa stalno presv. Rešnje Telo v tabernaklju.

V minulem tednu je bilo na Rožniku vsak dan več maš. Razne verske organizacije, šole in društva so imela svoje pobožne izlete pri naši ljubljani rožniški Gospe.

Z današnjo nedeljo zaključujemo slovesno osmino cerkvenega proščenja. Orglavne maše bodo danes ob pol 8, 8 in 9. Popoldne ob 5 pa bodo slovesne pete litanije z blagoslovom. Cerkev je še danes vsa v vencih, cvetju in zelenju.

Kakor je čitateljem dobro znano, sedanja svetovna vira tudi prijaznemu Marijinemu svetišču na Rožniku ni priznala. — Z bridkostjo smo ugotovili, da so nam pustili badoljevski vojaki cerkev v nam slabem stanju. Zunanje lice je zelo žalostno, skoro obupno. Tresoje je pospešilo odpadanje ometa, lepa slikana okna so razbita, oknice v zvoniku potrpane. Streha, ki je zdaj že popravljen, je bila vsa preluknjana. Tudi orgle so zelo trpele; mnogo piščalk so odnesli nekaj pa jih prežagali. (Orgle so zdaj že popravljene.) — Šubičeva prekrasna slika Marijinega obiskanja je shranjena v frančiškanskem samostanu. Obe Menzingerjevi sliki sv. Magdalena in sv. Kozma in

Poškodovana, razsuta ali nezadostna zavarovanja okenskih odprtin so brez vsakega haska oziroma še povečajo nevarnost poškodb v zaklonišču. Zato je tako zavarovanja odstraniti ter jih nadomestiti s takim zavarovanjem, ki bo svojemu namenu res služilo. Vsako tako zavarovanje mora segati vsaj 30 cm preko robov okenske odprtine ter tako pritrjeno in toliko močno, da zadrži zračni pritisk, ne pa, da ga bo zračni pritisk prvega odnesel ali odpihlil.

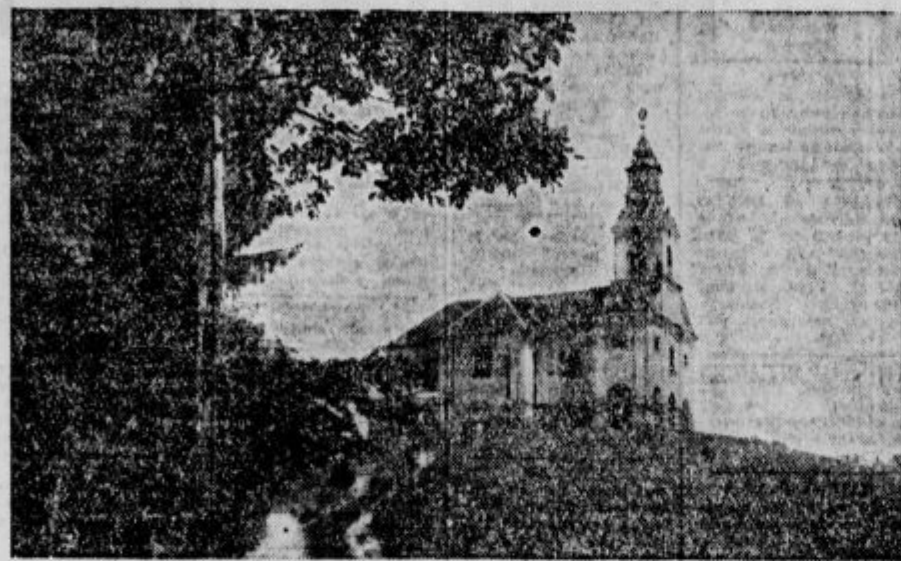
Damjan sta ostali nepoškodovani, prav tako tudi kamniti oltarji s čudodelnim kipom rožniške Kraljice.

Božjepotna cerkev na Rožniku ni last frančiškanskega reda, ampak je last, pones, veselje in okras cele Ljubljane. Da jo bomo mogli popraviti, bo treba zanjo zainteresirati vso Ljubljano in tudi oblasti. Iskali bomo pa seveda kritje tudi tam, odkoder izvira škoda. Za enkrat pa je dolžnost cerkvenega predstojništva, da vzdržuje cerkev v teh neugodnih razmerah vsaj v toliko, da se ne dela škoda na stavbi in da se more v njej vršiti božja služba.

Povem naj še, da bomo leta 1947. obhajali 200 letnico sedanje rožniške cerkve. Upam, da bomo do tedaj mogli to

Marijino svetišče prenoviti znotraj in zunaj. — Pred sedanjo cerkvijo je bila na Rožniku zgrajena majhna cerkva že leta 1593. v spomin zmage nad Turki pri Sisku. Obdana je bila s samimi rožami. Pobožni romarji so pri rožniški Mariji prejemali velike milosti. Prav posebnih dobrot nebeske Kraljice so bili deležni dijaki, ki so tu obhajali službo božjo za začetek in sklep šolskega leta.

Strašne bridkosti stiskajo zdaj naša srca, pač podobne, kot so stiskale srca Ljubljančanov za časa turškega krvoloča. Marija je rešila Ljubljano pred 350 leti — ali mar nas ne bo rešila? Zaupajmo v Marijo, ki zre v svoji materinski ljubezni z Rožnika na Ljubljano in jo tako čudovito varuje in ohranja.

Marijina cerkev na Rožniku.

Kaj je novega pri naših sosedih?

Z Gorenjskega

Smrtna kosa v Kranjski gori. V juniju so umrli v Kranjski gori: Paul Kersteln, Polona Pugliese, Marija Udermann in Franc Vandot. Polona Pugliese roj. Jakel je v navalu duševne zmedenosti in melanholije sama končala svoje življenje. Umrli je v hiralnici stara 93 let. Bila je dolga leta v Egiptu kot vzgojiteljica pri nekem konzulu. Bila je do visoke starosti vedno zdrava in čila ter hkrati najstarejša občanka v Kranjski gori.

S Spodnje Štajerskega

Duhovniške vesti iz lavantinske škofije. Župnik v Slivnici pri Mariboru g. Josip Mihalčič oskrobuje tudi okoliške župnije Hoče, Fram, Spodnjo in Zgornjo Poljavo. — C. g. Jakob Rauter, župnik na Pištajnu je obolel.

Za župana občine Sv. Peter-Frauenberg pri Mariboru je bil imenovan D. Sterban, vinogradni veleposelnik v Ruparčah. G. Sterban je zet mariborskega odvetnika dr. Mühleisena. Namestnik župana pa je veleposelnik in krajevni Bauernführer g. Alojz Lorber. Prejšnji župan g. Franc Kirrer pa je postal Ortsgruppenführer in uradni poslovodja čebelarstva za mariborski okoliš.

Poroke. V plujskem okraju sta se poročila Franc Chmelik in Marija Zlaček, dalje Jožef Fideršek in Ljudmila Jančič. V Celju so se poročili: Leopold Cvetko in Marija Setina, Franc Vodusek in Stefanija Gorjanc, Andreas Petersen in Karolina Raffel, Robert Körber in Pavla Zgornj. V St. Juriju ob juž. žel. so se poročili: Janez Novak in Neža Oset, Franc Reich in Ana Mulaj, Franc Stojan in Gabrijela Sivka. V Škofji vasi pri Celju so se poročili Janez Kovac in Tinka Schmitt, Martin Gorjup in Justina Zumer, Janez Kožuh in Ana Zagošen, Janez Golec in Marija Kumerič, Valter Soline in Terezija Svetel. V Velenju sta se poročila občinski blagajnik Andrej Tavšič in Tinka Leskova. V Ljubnem sta se poročila Alojzij Jeraj in Jožefa Ermenec. V Polzeli sta se poročila Viktor Božič in Nada Grošelj. V Trbovljah so se poročili Anton Urbanija in Rozalija Gorenje, Jožef Omeš in Amalija Frol, Alojzij Motos in Aloj-

zija Markošek, Franc Marcell in Marija Konheiser, Rudolf Razpotelj in Marija Pevec, Franc Vodišek in Marija Podbragar, Franc Vrtačnik in Zora Ana Belenzier.

Organizacijo oddaje jaje in drugih važnih živil za okoliš ob Dravi južno vzhodno od Maribora vodi veletrgovec in gostilničar g. Hans Kostjanschegg iz Sv. Martina pri Vurbergu. Imenovani je bil vedno zelo podjeten mož in pokaže isto tudi v sedanji težki dobi.

Okrožni zdravnik dr. Ljudevit Kramberger se je preselil ob Sv. Lenarta v Burgstall (Sv. Trojica). Pri Sv. Lenartu pa vrši zdravniško službo dr. Sollag.

Sadna in vinska letina je na področju Spodnje Štajerske prvotno zelo dobro kazala. Neprestano deževje pa je prineslo obilo boleznih nad dreve in vinograde. Peronospora in črni palež uničujeta bogato nastavljene sadeže. Krompir že sedaj gnije. Zilo je položano. Seno težko spravljajo.

Največji čebelar na Spod. Štajerskem je Franc Kirrer, posestnik na Frauenbergu (St. Peter) pri Mariboru. Poseduje več sto panjev čebel. Njegovo čebelarstvo je moderno. Za svoj trud je dobil zadnja leta več odlikovanj. Kirrer je bil pred vojno župan šentpeterske občine.

Iz Hrvaške

Akademija za trgovsko mornarico. — Vseučiliški profesor na tehniški fakulteti v Zagrebu I. Denzler je izročil dubrovniški mestni občini načrte za poslopje akademije za trgovsko mornarico. Za ustanovitev trgovsko-mornariške akademije in za zgraditev primerne poslopja za njene potrebe, je bil sedaj v Dubrovniku imenovan poseben odbor, ki mora do konca vojne končati z vsemi pripravami in potrebnimi predeli, da bodo po vojni lahko takoj pričeli z graditvijo nove šole.

Manifestacije za zmago. V dvorani sarajevskega delavskega doma je bilo pred dnevi veliko zborovanje sarajevskega delavstva. Na sestanku so posamezni govorniki v svojih izjavah poudarjali svoje trdno prepričanje v končno zmago pravde in stvri.

Smrtna kazen za zlorabo uradniškega položaja. Pred zagrebškim izrednim sodiščem sta se morala nedavno zagovar-

Spremembe ljubljanskih telefonskih števil

Objavljamo naslednje spremembe telefonskih števil ljubljanskih telefonskih naročnikov. Ker novega telefonskega imenika Poštno ravnanje ne bo izdalo, priporočamo našim bralcem, da si seznam izrežejo in nalepijo.

Stara številka	Nova številka	Ime naročnika
(41-00)	20-00	Policijska
(40-14)	20-18	Bezenšek Dominik
(40-16)	20-19	
(40-17)	20-24	Ilija Alojzij
(40-18)	20-28	inž. Luckmann Herbert
(40-32)	20-36	Katoliška akcija
(40-30)	20-40	Mest. pogl. elektrarna
(40-21)	20-41	
(40-22)	20-42	
(40-23)	20-43	
(40-24)	20-44	
(40-25)	20-45	
(40-26)	20-46	
(40-27)	20-47	
(40-28)	20-48	
(40-29)	20-49	
(20-43)	20-53	Vojnovič & Comp.
(20-45)	20-54	Jager Milen
(40-36)	20-56	Kunc Teodor
(40-39)	20-61	dr. Krisper
(40-45)	20-62	Glasbena Matica
(40-46)	20-64	Korinčnik Viktor
(40-64)	20-66	Glasb. narodop. urad
(40-71)	20-67	Mladinsko zavetišče
(20-48)	20-68	Ilovatin Maks
(40-74)	20-73	Gasilci Zg. Šiška
(40-78)	20-79	Intra
(40-79)	20-81	dr. Del Cott Rudolf
(40-70)	20-90	inž. Gričar Janez
(40-72)	20-92	Merkur
(40-85)	21-01	Kosch Alojzija
(41-15)	21-07	Tei. centr. delavnica
(44-08)	21-12	Lipovec Jože
(44-58)	21-13	
(41-21)	21-16	Mestni muzej
(41-17)	21-17	kap. Capuder
(44-31)	32-18	inž. Trost (inž. Krofta)
(41-22)	21-22	Bunker 17
(41-23)	21-26	Zavet. za brezposelne
(41-24)	21-28	Mest. pogl. obrt. ods.
(41-26)	21-36	Mest. pogl. uprava
(41-29)	21-39	Mitnica gl. kolodvor.

Stara številka	Nova številka	Ime naročnika
(41-40)	21-40	Marad
(40-06)	21-41	Potočnik Drago
(40-07)	21-42	Javornik Mirko
(40-08)	21-44	dr. Ahčin Ivan
(20-46)	21-46	Stavbna družba
(41-39)	21-51	Lampi Leonija
(41-33)	21-54	Štrukelj Jože
(41-81)	21-55	Poštna hranilnica
(41-82)	21-56	
(41-83)	21-57	
(41-45)	21-58	Štrukelj Jože
(41-50)	21-63	Slov. dom komanda
(41-51)	21-64	dr. Savinec Baldemir
(41-52)	21-66	dr. Logar Ivan
(41-54)	21-69	Mlejniki
(41-59)	21-71	inž. Dolenc
(41-60)	21-74	dr. Černy
(41-61)	21-82	Priorat Križan reda
(41-62)	21-87	Salezijanski zavod
(41-63)	21-88	
(40-89)	21-89	Mestno poglavarstvo
(41-64)	21-91	Mlad. dom Kodeljevo
(41-76)	21-93	Gasilci Vič
(41-67)	21-95	ppk Mašek Drago
(41-68)	21-96	Josefinum
(41-74)	21-97	Kos Franc
(41-75)	21-98	Železniška kuhinja
(41-11)	22-01	Ljubij kred. banka
(41-12)	22-02	
(41-13)	22-03	
(41-14)	22-04	
(41-78)	22-07	Rupnik Evžen
(41-79)	22-08	Močnik Nežka
(40-80)	22-09	Osana Josip
(41-84)	22-14	Adamčič Josip
(41-86)	22-19	Sindik. gost. obratov
(44-44)	22-22	Reš. post. in gas. urad
(41-88)	22-23	Martine Ivan
(41-93)	22-24	Avtoklub
(41-95)	22-25	dr. Ebenl Erik
(42-00)	22-31	Tei. centr. delavnica
(42-10)	22-35	Slov. D. straža gl. kol.
(42-15)	22-38	Tei. centr. delavnica
(42-16)	22-39	Cerkvenik Rudolf
(42-22)	22-42	Mest. cestno nadzor.
(42-18)	22-44	Drž. pravobranilstvo
(42-19)	22-45	Vrhovno sodišče
(42-21)	22-46	Zavetišče za onemogle
(42-23)	22-58	Interna klinika
(42-24)	22-59	Medicinska klinika
(42-25)	22-60	Čuček Stane
(42-28)	22-65	Ramor Rudolf
(42-29)	22-67	Mitnica gl. kolodvor
(42-30)	22-68	Mitnica Kresjaja
(42-31)	22-69	dr. Veržon Branko
(42-33)	22-70	Krek Janko
(42-34)	22-71	Prop. ods. Pokr. upr.
(42-35)	22-72	Tavčar Olga
(42-39)	22-78	Vole Josip
(40-83)	22-83	dr. Kamušič Jože
(42-44)	22-84	Finančna kontr. Breg
(42-45)	22-85	
(42-70)	22-91	Mostar Franc
(42-48)	22-94	Davčna uprava
(42-49)	22-95	
(42-51)	22-96	Car. ekspoz. gl. kol.
(42-52)	22-97	Zimeka pomoč
(42-69)	22-98	Bahovec Ivan

Te številke bodo predvidoma spre-menjene v dnevih od 9.—11. t. m. Vsak naročnik bo ob izvršeni spremembi sproti telefonično obveščen.

Naročniki in interesi naj si popravijo svoje imenike in zabeležbe.

Vsakomesečna prijava gradiva

V smislu določb navedbe Vrhovnega komisarja o ureditvi gradbene delavnosti z dne 9. maja t. l. (Sl. t. 121/39) mora vsak imetnik gradiva, pomožnega gradiva in gradbenega orodja le-to prijaviti šefu pokrajinske uprave, oddelku VIII, odseku za oskrbo do vključno 5. vsakega meseca s stanjem koncem prejšnjega meseca. Na to določbo se opozarjajo gradbeni podjetja, uvozniki gradiva, trgovci z gradbenim in materialnim blagom ter zasebni imetniki gradiva. Naredba predvideva težke kazenske posledice, če se prijava zakasni ali opusti. — Iz pisarne šefa pokrajinske uprave VIII št. 4324/39.

»QUO VADIS« poznate vsi. Slovenčeva knjižnica je izdala nov zgodovinski roman iz rimskih časov

Nis Petersen:

„Opankarska ulica“

Pisatelj je zajel dobo cesarja Marka Avrelia, in sicer na svojski način. Postavil je pred nas na videz malenkostne dogodke, ki pa so vodili do tragičnega konca glavne osebe — Marcela Papirija. Mali ljudje nosijo velike usode in prav zato je roman zanimivo branje.

gospodje, prosim! preden se je hrup vsaj malo polegel.

Nato je nadaljeval: »To je jako resen položaj, Papler. Prosim, povejte nam vse, kaj se je v soboto zgodilo. Videl sem, da je gospod Bruck po vsej priliki zanemarjal svoje lastno krilo, in seveda smo vsi slišali — in z obžalovanjem smo slišali — kako mu je množica ironično ploskala; toda —«

»Tale 'toda' je važen, gospod Fischer,« je rekel Papler ledenomrzlo. »Vse kaže, da Bruck ni zadovoljen, ne vem zakaj ne, ker sem izbral mladega Hoferja, ki je v soboto tako dobro igral — vzlic temu, da večji del tekme ni dobival nobene žoge! Pri poskusu gri v arodo teden je storil, kar je mogel, da žali Hoferja, in jaz sem ga zaradi tega moral posvariti. In potem ni v soboto, kakor ste vsi sami lahko videli, nalašč dajal nobene žoge fantu. Govoril sem v polčasu z njim zavoljo tega, pa sem dobil same psovke. Ako postavite take vrste človeka na izpraznjeno mesto v odboru, si boste pač morali poljskati novega starejšega trenerja. Dobro vem, kaj govorim: skrbno izbiram svoje besede; ne samo to; ako rečem, da je v sobi nekaj ljudi, ki so proti meni v mislih, ako ne v dejanju, odkar sem pri 'Zogi' in, ako naj imam še večje nasprotovanje, kakor doslej — no, potem greme!«

In imel je tudi ta namen. Vse njegovo vedenje je tako pričalo. Bila je rečnica, kar je bil Papler rekel. Nogomet mu ni bil samo važna, ampak tudi resna stvar.

Vodstvo profesionalnega moštva je bilo po njegovem naziranju najboljšo delo, ki ga je mogel vzeti v roke — ampak brez vsakega vmešavanja drugih. Papler je vedel, da je gladko delovanje njegovega nogometnega stroja v resni nevarnosti zaradi nasprotstva, ki je nastalo med Bruckom in njegovim mladim novincem. Prvi ni imel prav. Ne samo to. On je kljub ponovnim svarilom občino še dalje vztrajal pri svojem ravnanju. Ne, tega ni mogel trpeti; ali pa smel soditi moštvo po svoji volji, ali po odstopi.

»Ti preklicani lopov,« se je erdilo zaradi moč, katerega je bil kritiziral vpricho več drugih možakov, in potegnil skoraj histeričnega Brucka na njegov sedež. Toda to dejanje je bilo podžgalo dva moža, ki sta se že dolgo protivila oblasti »čokta« Paplerja in sta mislila, da je čas že dozorel, da uprizorita nekako demonstracijo.

»Gospod predsednik,« je rekel tisti, ki je bil povzročitelj hruš, »mislim, da je skrajni čas, da se starešina pozove k redu. Zdi se, da pozablja, da je zgolj plačan klubov uslužbenec!«

»Jaz ničesar ne pozabim — in upam, da tudi vi, gospodje, ne boste!« je odvrnil Papler, se obrnil in odkorakal iz sobe.

Poklical je taksi in se odpeljal. Bil je mnenja, da važnost trenutka opravišči izdatek za taksi. Mina, njegova zaščitnica, kakor jo je rad imenoval, ga je pozdravila z veseljem vzklikom:

»Le noter, čoka' Papler! Novice prinašate, vem!« je rekla in se podvzivala, da udobno sprejme Zoginega starejšega trenerja.

»Bojim se, da slabe novice, gospodična Mina,« je odvrnil in zmalaj z glavo. V minuti uri je bil mrzlično razvnet. Sele edaj, ko je pogledal dekle čez mizo in se spomnil, kakšno zaupanje sta bila uživala, se je zavedel, kako težka bo ločitev, ako v rešnici zapusti Stettin. Bilo je res, da je vsak čas, kadar mu je bilo všeč, lahko stopil v klub Zoge — in se pol ducata drugih — da bi bil sam eebi lagal, ako bi bil tajil, da mu je bil etetlički nogomet pri srcu. S srcem in dušo je bil vdan Zogi — poglavitni vzrok pa mu je sedel nasproti, in ga gledal s skrbnimi očmi.

»Slabe novice, čoka' Upam, da ne posebno slabe?« Iztegnila je roko in mu jo položila na ramo.

»Odstopil sem!« je rekel Papler votlo.

»Čoka!«

»Da, gospodična, res je. Čutil sem, da moram to storiti. Po soboti sem moral odpuštili Brucka. Dekle je pritrtilo pokorilo. — Ako pa sem nocoj prišel k odbovi seji, sem se začudil, ko sem videl Brucka mogočno sedeti skupaj z ostalimi odborniki —«

»Pa vendar nečete s tem reči, da ga nameravajo postaviti na mesto rajnega Kastnerja?«

ŽOGA SREČE

»Takoj pridem do te stvari, gospod Fischer. Prosim, pustite me, da povem po svoje. Spominjali se boste, da je pogoj, da imam jaz izbiro ligaškega moštva zabeležen v moji pogodbi. Ali hočete, da razgram tielo pogodbo in prestopim h klubu 'Zora', od katerega imam stalno ponudbo?«

»Kakšen nesmisel je to, Papler?« je vprašal Zogin predsednik na pol jezno, na pol v strahu. »Mi seveda nečemo, da bi storili nekaj tako prekleto bedaatega! Mimo tega smo vas obvezali za naš klub za prihodnja tri leta. ...«

»S pogojem, da izpolnite točno svoje pogodbe, gospod Fischer!« mu je Papler ostro segel v besedo. Razumite me, nočem, da bi se s tem umazal. Ako se upirate moji avtoriteti pri izbiri ligaškega moštva, ako količkaj poskusite zavirati mojo avtoriteto, bom smatral, da niste izpolnili svojih obveznosti do mene in se malo ne bom pomišljal raztrgati svoje pogodbe in prestopiti v 'Zoro'. Nogomet je zame zelo resna in važna stvar, gospodje, kar morate zdaj že vedeti, in jaz ne

maram, da bi se kdo vmešaval. Gospoda Brucka sem odpustil, ker se v sobotni igri s 'Črnim Krogom' občino ni pokoril mojim odredbam. Za tako resen pogrešek bi ga odpustil, tudi če bi bil sam angleški kralj!«

To je bila bomba. Nihče ni nikoli v ravnateljstvu eobi videl Paplerja tako silno razvnetega. Možak se je tresel od razburjenosti in, čeprav mu je bil glas še precej umirjen, se mu je vendarle tresla roka, ki je držala papir, s katerega je bral imena moštva, ki naj prihodnjo soboto zaslopa Zogine barve.

Odborniki, ki je bil prvi govoril, se je znova oglašali: »Ali mogoče veste, da bo gospod Bruck prevzel v tem odboru prazno mesto, ki ga je povzročila smrt enega izmed članov?« je vprašal etrašno.

V odgovor je starešina vrgel po mizi papir, ki ga je držal. »Prav po volji mi bo, gospodje, ako pri tej prči sprejmete moj odstop!« je rekel.

Nastal je hrup. Vsakdo je hotel go

Sprememba odločb o oddaji poljskih pridelkov

Določitev količin krompirja, fižola in lanenega semena kmet. letine 1944, ki ostanejo pridelovalcem za potrebo družine, za seme in žival. prehrano

Šef pokrajinske uprave je izdal naslednje določbe:

Odločba Visokega Komisarja o določitvi količin krompirja, fižola in lanenega semena kmetijske letine 1943, ki se pustijo pridelovalcem za potrebo družine, za seme in za živalsko prehrano z dne 20. avgusta 1943, št. 95. Službeni list št. 235-69 iz 1943, velja tudi za letino 1944 z naslednjimi spremembami:

1. Točka c) se glasi: Za vsako svinjo, določeno za pitanje ali za plem: 100 kg krompirja, če se prideluje krompir ali ječmen, 400 kg pa, če se ne prideluje krompirja ali ječmen.

2. Točka d) se glasi: Za vsak hektar

zemlji, ki se posadi s krompirjem 20 stov. z, s fižolom 150 kg in lanom 200 kg.

Določitev količin žita letine 1944, ki jih smejo kmetje obdržati

Šef pokrajinske uprave je izdal odločbo:

Odločba Visokega Komisarja za Ljubljansko pokrajino z dne 18. avgusta 1943 št. 93 o določitvi količin žita letine 1943, ki se smejo obdržati, Službeni list št. 232-68 iz 1943, velja tudi za letino 1944 z naslednjimi spremembami:

1. Točke c, d, in e člena 1. se črtajo, točka b se pa glasi: »Posredni obdelovalci žitnih gospodarstev, najsi so njih lastniki ali udeleženci: po 1.50 stota pšenice za obdelovalca in za vsako osebo rodbine ali uslužbenca, ki se pri njem preživlja.« Točka f istega člena postane točka c. 2. Besedi »koruze« v četrti vrsti člena 6 se doda: »ali ječmena«.

Vsakdanja Ljubljana po kronistovih zapiskih

Prav živahen je bil sobotni trg

Kakor da bi bili zadržani v tir normalnih časov, si je lahko človek mislil, ko je opazoval sobotno tržno vrvenje, ki je po dolgi in dolgi meseci ni bilo tako razmajano in razporedeno, saj so prodajalke zelenjave, soljiva in drugih kuhinjskih potrebščin zasedle popolnoma drugi zelenjadni otok, do polovice pa prvi in tretji otok. Vsega je bilo na izbiri, toda že zgodaj je zmanjkalo mnogih stvari, kajti gospodinjice v svoji praktičnosti in previdnosti prihajajo sedaj prav zgodaj na trg. Ob 9 dopoldne je bilo že veliko povpraševanje po strojem fižolu in grahu. Hitro je bil prodan uvoženi stroji fižol. Pojavil pa se je na trgu že domači nizki fižol, ki so ga prav tako gospodinjice vsega hitro pokupile in se zanj kar pulile. Tudi domači grah je šel prav dobro v prodaj. Pesa, ki je zelo zdravilna, prihaja na trg že v prav veliki množici. Treba je omeniti, da so letos vrtnarji vzgojili lepo evatev, ki je je bilo mnogo naprodaj. Poleg evatev je na trgu tudi v večji izbiri domače zelje v glavah. Naprodaj je bilo ob prvih jutranjih tržnih urah tudi mnogo domačega zgodnjega krompirja.

Verizniki obsojeni na 96.900 lir

Po seznamu policije uprave o kaznovanih veriznikih in navjaleh cen je bilo junija policijsko kaznovanih 81 oseb na skupno denarno kazn 96.900 lir. Od teh je bilo 41 oseb kaznovanih zaradi navijanja cen in prodaje živih po pretiranih cenah na 47.900, enajst oseb zaradi prodaje in nakupa mesa na črni borzi na 20.800, ostale osebe pa na 28.700 lir zaradi prekrškov raznih protidraginjskih odredb.

Nesreče in poškodbe

V Frankopanski ulici št. 21 stanujoča zasebnica Marija Golobova si je v četrtek popoldne pri padcu zlomila desno nogo. — Joško Hauč, sin načelnika mestnega trošarinskega urada, se je v petek popoldne doma v Skrabčevi ulici št. 9 poškodoval na glavi. Star je štiri leta. — Na Krakovskem nasipu št. 12 stanujoči Ivan Zabukovec si je v petek zvečer pri padcu na cesti zlomil desno nogo. — Petdesetletni

Križanka št. 145

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
16	17					18	19						20	
21	22	23					24	25				26		
27		28	29				30	31		32				
33				34				35	36					
37			38	39	40				41	42				
43			44		45	46				47	48			
49	50						51	52			53	54		
55									56					

Vodoravno: 1. pristoj (tujka), 7. postaja na dolenski progi, 16. kratka za: tega leta, 17. del gledališke lože, 19. puščavska ladja, 20. veznik, 21. kocina, 23. ime turškega državnika, 25. teža zaboja, 26. čebelji izdelek, 27. hrvaško moško ime, 29. diktat, 31. predlog, 32. izraz, ki ga uporabljamo, če poje en sam, 33. svojilni zaimsek, 34. prebivalec evropske države, 36. last sina, 37. abesonsko jezero, 38. predlog, 40. cerkvena posoda, 42. znanost, 43. okrajšano žensko ime, 44. kožne odprtine, 46. tram, predelan v deske, je bil..., 48. glas (tujka), 49. pritrilnica, 50. vrsta zelenjave, 52. ne debel, 54. neločljiva soglasnika, 55. pokrajina v Mali Aziji, 56. ime črnogorskega kralja (1841—1921).

Navpično: 1. bajeslovni otok v Atlantiku, 2. ravnina, 3. igralna karta, 4. pregovor, 5. arabsko pristanišče, 6. neosvetlen, 8. začetnični imena in primka slovenske pisateljice, 9. japonski drag kamen, 10. zdravilna rastlina, 11. tako pravimo tistemu, ki se kislo drži, 12. žensko ime 13. hrvaško »ze«, 15. romanja, 18. sončni pramen, 20. znamka zobne paste, 22. del sohe, 24. del pluga, 26. vrsta pesnitve, 28. glavni stevnik, 30. glavno mesto Beludžistana, 32. svetlih las, 33. član potepuškega naroda, 38. priimek italijanskega raziskovalca na Kitajskem, 39. zemeljska površinska mera, 41. bosanske gostilne, 44. znoj, 45. hoditi, 47. nedoločni zaimsek, 50. začetnični primka in imena Prekernovega prijatelja, 51. medmet, 52. oziralni zaimsek.

Rešitev križanke št. 144

Vodoravno: 1. usta, 4. stojalo, 11. krpa, 13. zločed, 17. par, 18. Antili, 20. dirpa, 21. Semen, 23. Arsen, 24. ko, 26. Stranje, 28. as, 29. darilo, 31. Ema,

32. obisti, 35. Oregon, 37. pas, 39. trapce, 41. sl., 43. nastalo, 45. en, 47. otrok, 50. Saima, 51. Proja, 53. svirep, 55. lja, 56. orisan, 57. Tojo, 58. komarji, 59. Paka.

Navpično: 1. uzda, 2. slikarstvo, 3. ton, 4. ser, 5. t. j., 6. opere, 7. Jama Matija, 8. arena, 9. la, 10. ona, 12. ris, 13. Plestenjak, 14. Aino, 16. dan, 19. trn, 21. sto, 22. njo, 25. orel, 26. slon, 27. Ebri, 28. Aspe, 29. do, 30. Ig, 33. ia, 34. I. C. (Ivan Cankar), 36. nas, 37. psalm, 38. Samar, 39. tla, 40. post, 42. por, 44. kri, 46. Tana, 48. rij, 49. Kek, 51. pri, 52. osa, 54. Po, 56. oj.

ZDRAVILNA ZELISKA
VSEH VST
POVRTNINO-SADJE-GOBE
REDNO KUPUJEMO!

ALPA LJUBLJANA
PROIZVODI: VAN KAIT

Se medveda bi obrila
krema Rapida brez mila

BRIVNA KREMA
RAPIDA Brez mila, brez pene
PROIZVODI: VAN KAIT

MALI OGLASI

Službe

REVEN VIŠJEVOLE
odličnjak, 45-letnik, kake koli zaposlitve. Nisi v upravi »Slov.« pod št. 5949.

PRODAJALKA
mlajša moč, 45-letna, primerno zaposlitve v trgovini ali pisarni. — Cenj. dopise na upr. »Slov.« pod »Zanesljiva« št. 5946.

DIPL. KROJAKICA
damska, ki že več let samostojno dela v Lj. želi zaposlitve. — Gre tudi kot kompanjona. Ponudbe z navedbo honorarja na upravo »Slov.« pod »Hitra« št. 5895.

Službe

FANTA
14 do 15 let starega, ki zna ministrirati, takoj sprejme v službo »Kopalska uprava b. Kriz« — Ljubljana, b.

HLAPCA ali DEKLO
za oskrbovanje krave in prašiča ter za lažja poljska dela — sprejem. Plača in hrana dobri. Prednost imajo legumci. Naslov v upravi »Slovenec« pod št. 5899.

SOFERJA-MEHANIK
sprejemajo. Plača po dogovoru — takojšen nastop. Ponudbe upravi »Slov.« pod »Sofer« št. 5814.

SIVILJO PERILA
ižem, katere sprejme na dom popravila in kranje. Naslov v upravi »Slovenec« pod št. 5889.

STALNO SLUŽBO
bolniške strožnje dobi takoj zdravo, pridno in pošteno dekle. Vsa oskrba v zavodu. Plača po dogovoru. Prav tako sprejemamo mlado pridno dekle, ki ima veselje do učenja in dela v kuhinji. — Naslov v upravi »Slovenec« pod št. 5904.

SLUŽKINJO
pridno, sprejemamo. — Hrana in plača dobri. Menzija Zajc, Poljska cesta 79.

SAMOST. KUHAJICA
in ena gospodinjica pomočnica dobi takoj stalno službo. — Hrana in plača dobri. Vprati Domobranska cesta 7.

DEKLE
pridno in pošteno, ki bi pomagala tudi v gostilni, sprejemamo. — Beljaska ul. št. 34 — Šiška.

KUHAJICA IN HISO
z dobrih pripravi in sprejemamo. Dr. Oblakovi, Šiška, Vodnikova cesta 25.

Vajenci

VAJENKO
za trgovino s teh. in električnimi predmeti sprejemamo. Pogoj 4 razredi srednje ali mešan. Šole. Pismene ponudbe nasloviti na: »Elektroindustrija d. d. Ljubljana, Gospodstva c. št. 15.

VAJENKA
ižem za mizar, obrt. Plača takoj. Celovška cesta št. 258, Dravice — Ljubljana.

KROJ. VAJENKA
ali vojaški sprejem. Antun Rus, Hrvatski trg 1.

VAJENKA
za soboslikarstvo in plekarsko obrt sprejemamo. Probi inkojnji plači. Tona Malec, Gospodstva cesta 16 (pri Levu).

MODNA SIVILJA
sprejme vajenke. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 5894.

UCENKO
in učena sprejme. trgovina z meš. blagom. Ponudbe na upr. »Slov.« pod »Veselo do trgovine« št. 5962.

Poizvedbe

DENARNICO
z manjšo vstopno denarja in srebrno verzijo sem izdala 7. t. m. na Banki cesti. Najdite plačilo, da vrne verzijo na upravo »Slovenec«, denar pa lahko obdrži kot nagrado.

MAŠNA KNJIZICA
je bila najdena na Poljanski cesti. Dobi se v upr. »Slov.«

REDNA DENARNICA
je bila izgubljena na Banki cesti. Najdite plačilo, da vrne denarico, da ne bo imela neprijetnosti.

CRNO DENARNICO
z večjo vstopno denarja sem zagnila v soboto zjutraj na živčnem trgu. Ker je dotična oseba, ki je pobrala denarico, znana, jo prosim, da isto vrne upravi »Slov.«, da ne bo imela neprijetnosti.

Radio

RADIO APARATE
raznih znamk, rabljene in nove, kupim ali prevzamem v komisijko prodajo. Hinko Privšek, Ljubljana, Kolodvorska 7.

Prodajo

NOV KOSTUM
poletni, temno moder, naprodaj. Ogled od 14 do 19 pop. — Svetič, Gradska ul. 18, dvorišče.

TESANE TRAME
jelove, dobiti v skladišče zadruge »Marade« v Živnozdravniški ul. (za Cukrarno).

PODGANE
miši in voluhare priznajo zanesljivo pokonča Inž. Prezelj, »MIKROITAN« pasta za pripravo obiljnih količin je prinesel 5. dika (labko delno pokvarjene) masti. Inž. Prezelj, Wolfova 3.

PREKLE ZA FIŽOL
in paradižnike dobiti pri Gospodski zvezi. Maistrova ulica 10.

PISALNE STROJE
raznih znamk, pisarniške in portabl, rabljene in nove, kupim ali prevzamem v komisijko prodajo. — Hinko Privšek, Ljubljana, Kolodvorska 7.

DEBELIN
redilni prašek za živino poveča apetit, pospeši prebavo ter obvaruje živino kužnih bolezni. Z uporabo DEBELINA se hrana pretvarja v mast, tako da se prašiči predvsem hitro omake in so prej godni za zakol. Zavitec 10. h. — Lekarna Mr. Bahovec, Ljubljana.

PRODAM
po dogovoru ali zamenjam za živila. Dva težka železna krojaška likalnika ter dve novi moški hlače in telovnik. — Ogleda se Lampetova 13.

KOMISIJA TRGOVINA
Privšek Hinko, Kolodvorska ul. 7. prodaja: več harmonik, kalvriških in kromatičnih, več globokih otroških vozičkov, violončlov, gledalo, florentinskim okvirjem in eno Biedmaier, dvokolesa — meska in eno dečko za 12 let, gojzice št. 40 in 37, damske čevlje in otroške, nove frizirke, damski dežni plašč, moška obleka in smučarski dres, posoda in eno kompl. več sivalnih strojev in krojaški, likalno desko, električni roči in kuhinjski na dve plošči, stekleno skodelo za kompot, navadne kozarce, večjo količino, stekleni servis za pitje, kozuh (podloga za plašč), tehnično — balnečno, mesarsko in avtomatično Grasso, steklo Bled, brezgalno za trto, damsko torbico, pernico, kadilni servis, posteljno pregrinjalo, luko (tunčko), električno peč za grejte, otroško posteljo — in drugo.

GOLAZEN
krojačev v hiši, skladiščih, vrt in na polju, pokončuje vselej le s strokovno sestavljenimi sredstvi in po predhodnih prejetih strokovnih navodilih. Uspeh pri tovarnatnem delu nikdar ne izostane. Inž. Prezelj, specializirani za različne bolezni (fitopatologije) Wolfova ulica 3, uradno ure od 8 do 12.

ZLOZILJE STOLE
za vrt in zaklonišče, dobiti v skladišču zadruge »Marade« v Živnozdravniški ulici (za Cukrarno).

LISTNE USI
kravro usi in čitafas usi na vsakovrstnih rastlinah pokončuje — Inž. Prezelj, Wolfova 3.

GOSTILNIŠKE MIZE
nove, proda Artur Josip, mizarstvo, Jenkova ul. 7. — Ogled vsak dan.

OLJNATA SLIKA
prejeto učenje p. cenici naprodaj. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 5931.

HIŠNA GOBA
uničuje Vašo hišo! Sedaj je najugodnejši čas, da jo uničite! Potrebna razkužila s strokovnimi navodili prejmete pri strokovnjaku: Inž. Prezelj, Wolfova ulica 3, uradno ure od 8 do 12.

PISALNO MIZO
na 1 ključ, s 7 predali, izvrstno ohranjeno, ugodno prodam. — Naslov v upr. »Slov.« pod št. 5941.

KAD ZA KISANJE
zelja in 5 oken za toplotno gredo prodam. Naslov v upr. »Slov.« pod št. 5943.

FIŽOL
bo kaj slabo obrodil, če ne boste sedli pokončali listnih usi. Potrebno uničevalno sredstvo prejmete pri: Inž. Prezelj, Wolfova 3.

RUHE
zelo močne, ugodno prodam. Naslov pove upr. »Slov.« pod št. 5925.

Radio
RADIO APARATE, raznih znamk, rabljene in nove, kupim ali prevzamem v komisijko prodajo. Hinko Privšek, Ljubljana, Kolodvorska 7.

STAMPILJE

ZAMENJAM
enobno stanovanje s kopalnico za dvobno, najraje za Bežigrad ali v Šiški, za avgust. Pismene ponudbe na upr. »Slov.« pod »Avgust« št. 5978.

Sobe

ZRACNO SOBO
čisto in mirno, iže soliden uradnik. Najraje s posebnim vodom v središču mesta. Ponudbe na upr. »Slov.« pod »Udobno« št. 5924.

URADNIK
iže prazno sobico pri boljši družini, v bližini kolodvoza ali finančne direkcije. Ponudbe na upr. »Slov.« pod »Uradnik« št. 5964.

Kolesa

MOSKO KOLO
prodam, Jarše 17. — Spročite, pridem! na dom.

DAMSKO KOLO
znane »Bastide« rumeno, skoraj popolnoma nova, prodam. — Slapničarjeva ulica 9, Moste.

KOLO NA POSODO
ižem za 3 mesece. Ponudbe na upr. »Slov.« pod »Lepla odškodnina« št. 5942.

DAMSKO KOLO
in moško športno ter eno navadno, kakor nova, naprodaj. Gospodstva (Celovška) cesta 55-1.

MOSKO KOLO
popolnoma novo, dobro blago, najboljša pnevmatika, kompletno, z dinamo in vsem priborom, dobrih let, rabljeno, z zelo dobro ohranjenim kolo — za 5800 lir. Ogled v ponedeljek, Naslov v upr. »Slov.« pod št. 5960.

DIRKALNO KOLO
specialno, s štirimi kolesi, novimi močniki, »Tour de France« tabuliraj, odlikovani model z zlato kolajno za zmago v svetovnem prvenstvu in »Giro d'Italia«. Po želji se doda zaradi izmenjave še komoljna cesta na balanca. Močnejšoro iz aluminija — istokotni blatniki. Uporabno za vse klanee in daljave, naprodaj. Kolo je iz prijaznosti na ogled v trgovini s čevlji I. Solar — Tavčarjeva ulica. (oo)

KOLESA
moška, raznih znamk, športna in štrpae — prodam. Hinko Privšek, Ljubljana, Kolodvorska 7. (oo)

Glasba

VIOLINO
v odličnem stanju; sopran saksofon, rog (Waldhorn) ter več harmonik prodam. — Hinko Privšek, Ljubljana, Kolodvorska 7.

OPOROIL
Da bo oddih za vrt ali v naravi še bolj prijeten, si pomagamo z lepo godbo. — Nove plošče s modernimi šlagerji in gramofoni po izposoji proti mali odškodnini 1 v r d k »EVEREST« v Prešernovi ulici 44.

HARMONIKE
klavirske in kromatične, raznih znamk, ugodno prodam. Hinko Privšek, Ljubljana, Kolodvorska 7. (f)

LASTNIKI GLASOVIRJEVI
Postojite s telefon. številko 59-25, ki pokliče specialno trgovino za oglaševanje ter popravila glasovirjev in harmonijev. Jaršek, Zrinjskega cesta 7/II, Ljubljana.

Kurivo

DRVA PREMOD
IV. SCHUMER
ZOLENKA
CELTZA
in Frankiškanska 16
Telefon 29-51

Knjige

VSAGO
antikvarčno slovensko knjigo, revijo, časopise, posamezne oddise, kakor tudi stare listine kupuje in najbolje plačuje. Knjigarna JANEZ DOLŽAN, Ljubljana, Stritarjeva ulica 6.

Razno

Za bančne in denarne posle
nakup in prodajo »znih premičnih in nepremičnih se pripravila AL. PLANINŠEK Ljubljana, Dvofakova ul. 8/I.

Stanovanja

ZAMENJAM
enobno stanovanje s kopalnico za dvobno, najraje za Bežigrad ali v Šiški, za avgust. Pismene ponudbe na upr. »Slov.« pod »Avgust« št. 5978.

Sobe

ZRACNO SOBO
čisto in mirno, iže soliden uradnik. Najraje s posebnim vodom v središču mesta. Ponudbe na upr. »Slov.« pod »Udobno« št. 5924.

URADNIK
iže prazno sobico pri boljši družini, v bližini kolodvoza ali finančne direkcije. Ponudbe na upr. »Slov.« pod »Uradnik« št. 5964.

Kolesa

MOSKO KOLO
prodam, Jarše 17. — Spročite, pridem! na dom.

DAMSKO KOLO
znane »Bastide« rumeno, skoraj popolnoma nova, prodam. — Slapničarjeva ulica 9, Moste.

KOLO NA POSODO
ižem za 3 mesece. Ponudbe na upr. »Slov.« pod »Lepla odškodnina« št. 5942.

DAMSKO KOLO
in moško športno ter eno navadno, kakor nova, naprodaj. Gospodstva (Celovška) cesta 55-1.

MOSKO KOLO
popolnoma novo, dobro blago, najboljša pnevmatika, kompletno, z dinamo in vsem priborom, dobrih let, rabljeno, z zelo dobro ohranjenim kolo — za 5800 lir. Ogled v ponedeljek, Naslov v upr. »Slov.« pod št. 5960.

DIRKALNO KOLO
specialno, s štirimi kolesi, novimi močniki, »Tour de France« tabuliraj, odlikovani model z zlato kolajno za zmago v svetovnem prvenstvu in »Giro d'Italia«. Po želji se doda zaradi izmenjave še komoljna cesta na balanca. Močnejšoro iz aluminija — istokotni blatniki. Uporabno za vse klanee in daljave, naprodaj. Kolo je iz prijaznosti na ogled v trgovini s čevlji I. Solar — Tavčarjeva ulica. (oo)

KOLESA
moška, raznih znamk, športna in štrpae — prodam. Hinko Privšek, Ljubljana, Kolodvorska 7. (oo)

Glasba

VIOLINO
v odličnem stanju; sopran saksofon, rog (Waldhorn) ter več harmonik prodam. — Hinko Privšek, Ljubljana, Kolodvorska 7.

OPOROIL
Da bo oddih za vrt ali v naravi še bolj prijeten, si pomagamo z lepo godbo. — Nove plošče s modernimi šlagerji in gramofoni po izposoji proti mali odškodnini 1 v r d k »EVEREST« v Prešernovi ulici 44.

HARMONIKE
klavirske in kromatične, raznih znamk, ugodno prodam. Hinko Privšek, Ljubljana, Kolodvorska 7. (f)

LASTNIKI GLASOVIRJEVI
Postojite s telefon. številko 59-25, ki pokliče specialno trgovino za oglaševanje ter popravila glasovirjev in harmonijev. Jaršek, Zrinjskega cesta 7/II, Ljubljana.

Kurivo

DRVA PREMOD
IV. SCHUMER
ZOLENKA
CELTZA
in Frankiškanska 16
Telefon 29-51

Knjige

VSAGO
antikvarčno slovensko knjigo, revijo, časopise, posamezne oddise, kakor tudi stare listine kupuje in najbolje plačuje. Knjigarna JANEZ DOLŽAN, Ljubljana, Stritarjeva ulica 6.

Razno

Za bančne in denarne posle
nakup in prodajo »znih premičnih in nepremičnih se pripravila AL. PLANINŠEK Ljubljana, Dvofakova ul. 8/I.

Stroji

KOSILNI STROJ
v dobrem stanju, prodam ali zamenjam Vr. hovec Anton, Dragomir 3, Brezovica. (str)

PLETILNI STROJ
in šivalni stroj, v dobrem stanju, prodam. Ogledati Gospodstva c. 41. (šiv.)

VRTALNO GLAVO
za stružino ali vrtalni stroj, prečez 20 mm, prodam. Hinko Privšek, Ljubljana, Kolodvorska 7. (f)

Objave

Sporočam, da sem na novo odprl
PEKARNO
v Podmiliškovi ul. 57. Se pripravijo pekarna Bravič Ignac. (r)

Živali

PRAŠICA ZA REJO
(60 kg) in kozo, dobro mlekarico, prodam. — Fužine 20. (f)

ZAMENJAM
1 leto starega, lepega plemenskega bika za žrebe — srednje težke pasme. Ponudbe upravi »Slovenec« pod »Zamenjava« št. 5835.

KOZO ZAMENJAM
za žensko ali moško kolo. Podutik 8. (f)

PLEMENSKO KRAVO
lepo, mlado, zaradi množičnega krme takoj prodam. Jančeva št. 15. (f)

BRJO SVINJO
10 tednov, prodam. — Hudnik, Jelica 15. (f)

KOZO
dobro mlekarico, prodam. Uršičev štrahon št. 50. (f)

BIKICA
16 mesecev starega — prodam ali zamenjam. Vodnikova 215. (f)

CEBELE
tudi brez panjev in sotja, ki ga vrnem jezen, kupim. Širok, Rakek 64. (k)

Denar

O POSOJILIH
na hišo, posesta in poročila dobiti informacije Ljubljana, Beethovnova 15, levo, pri JUCO-KREDIT. (d)

Vse denarne
in trgovske posle izvršim hitro, točno in solidno. Priporočila: **RUDOLF ZORE** Ljubljana, Gledališka ul. 12, Tel. 58-10.

Pohištvo

KUHINJ. KREDCO
rabljeno, in enkrilno omaro ugodno prodam. Naslov pove uprva »Slov.« pod št. 5977.

CISTO SPALNICO
iz trdega lesa in lep, nov športni voziček, ugodno prodam. Ogled od 8 do 15 v Florjanski ul. 10-II. (f)

MODROCE

patentne posteljne urede, otomane, moderno kauče in fotole nudi solidno in po nizki ceni

RUDOLF RADOVAN
tapetnik
LJUBLJANA
Mestni trg št. 18

V najem

TRGOVSKI LOKAL
v zvezi s pišarno, ali pisarno v zvezi s skladiščem, ležaje v središču mesta, ižem. — Posredovalci dobro nagradi. Hinko Privšek, Ljubljana, Kolodvorska 7. (k)

»SVETU«

je bogato pisana beseda

TEL KINO »MATICA« 22-41
Markantni HANS ALBERS v sijajni detektivski ljubavni pustolovščini
»Stranpota«
V ostalih vlogah Hilde Weissner, Werner Fuetterer itd.
Predstave v nedeljo ob 10.30, 15, 17 in 19!

TEL KINO »UNION« 22-21
Prekrasen perški in revijski film s slavnim tenoristom Benjaminom Gigli-jem
»Uspavanka«
Trajeva je umetnikova pot do uspeha, pri znanja in slave.
Marie Harell, Lizzi Waldmüller, Albert Schönals, Werner Linz, Axel v. Ambesser.
Predstave v nedeljo ob 10.30, 15, 17 in 19!

TEL KINO »SLOGA« 27-30
Velik Mozartov film po noveli »Mozart na potu v Prago«
»Mala nočna glasba«
ali kako je nastal zadnji čin opere »Don Juan«. Glasbo W. A. Mozarta izvaja Berlinska in Dunajska filharmonija — pleše balet dunajske dr. opere. V glavni vlogi: Hannes Stelzer, Christl Marquardt, Gustav Waldan, Heli Finkenreiter.
Dodatek: Korolka, od Velikega Kleka do »EVEREST« v Prešernovi ulici 44. (f)

PREDSTAVE ob nedeljah ob 15, 17 in 19!

KINO »KODELJEVO«
Tel. 41-64
Zanimiva ljubzenska dogodivščina slavnega filmskega režiserja v odličnem, zabavnem filmu s petjem in jazz glasbo
Ženske niso angeli
Marie Harell, Axel von Ambesser, Rudolf Romanowsky. — Prava mojstrovina Willy Forstove režije
Predstave v nedeljo ob 15, 17 in 19; ob delavnikih ob 19!

Zahvala

Zahvaljujem se vsem, ki so poskušali s tako krasnimi venci in cvetjem in po tako obilni udeležbi mojega edinega, gospoda

dr. Janeza Vrtnika
na njegovi zadnji poti. Posebna zahvala č. gospodu vojnomu kuratu z asistenco, č. sestram strežnicam Splošne bolnišnice, gg. zdravnikom II. kirurškega oddelka in poveljstvu Slovenskih domobrancev za častno udeležbo. Iskrena zahvala tudi gg. govornikom za ganljiva govora ob odprtem grobu. Vsem, prav vsem za vse dokazane sočutja ob tej moji najbridkejši uri, iskrena zahvala. Sv. maša zadušnica bo na dan 15. julija ob 7 zjutraj v farni cerkvi sv. Petra.
Ljubljana, 7. julija 1944.
Pavla Vrtnik s sorodstvom